

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO
DIREKTORAT ZA NOTRANJI TRG
Sektor za pravo družb in varstvo potrošnikov

Kotnikova 5, 1000 Ljubljana

T: 01 400 35 64, 01 400 35 24

F: 01 400 36 22

E: gp.mg@gov.si

www.mg.gov.si

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE
REPUBLIKE SLOVENIJE

gp.gs@gov.si

Številka: 007-180/2010-21

Datum: 24.01.2011

EVA: 2010-2111-0093

ZADEVA: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence – skrajšani postopek – predlog za obravnavo

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo in 109/08) je Vlada Republike Slovenije naseji dne sprejela naslednji sklep:

»Vlada Republike Slovenije sprejema besedilo predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (EVA: 2010-2111-0093) in ga posreduje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po skrajšanem postopku.«

Prejemniki sklepa:

- Generalni sekretariat Vlade RS,
- Ministrstvo za gospodarstvo,
- Vlada RS – arhiv,
- Urad Vlade RS za komuniciranje,
- Ministrstvo za pravosodje,
- Ministrstvo za javno upravo,
- Ministrstvo za finance,
- Služba Vlade RS za zakonodajo,
- Služba Vlade RS za razvoj in evropske zadeve.

2. a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

Jani Soršak, direktor Urada RS za varstvo konkurence

2. b Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora RS:

- mag. Darja Radić, ministrica za gospodarstvo

– dr. Viljem Pšeničny, državni sekretar – Drago Napotnik, v.d. generalnega direktorja Direktorata za notranji trg – Jani Soršak, direktor Urada RS za varstvo konkurence – Helena Belina Djalil, podsekretarka na Uradu RS za varstvo konkurence	
3. Gradivo se sme objaviti na svetovnem spletu:	DA
4. a Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem oziroma skrajšanem postopku v Državnem zboru RS z obrazložitvijo razlogov: Predlagamo, da Državni zbor RS obravnava predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence po skrajšanem postopku (142. člen Poslovnika Državnega zbora), ker gre za manj obsežne spremembe zakona, saj se spreminja samo pet členov veljavnega zakona. Predlog zakona vsebuje dodatne člene, ki vsebujejo predvsem organizacijske določbe glede preoblikovanja Urada RS za varstvo konkurence, ki je trenutno organ v sestavi Ministrstva za gospodarstvo, v javno agencijo. Pri tem se ne posega v naloge in pristojnosti, ki jih trenutno opravlja Urad RS za varstvo konkurence, saj bo vse te, v nespremenjenem obsegu, naprej izvajala agencija. S predlogom zakona se izvajajo ukrepi, navedeni v Slovenski izhodni strategiji 2010, ki jo je dne 4. 2. 2010 sprejela Vlada RS in v kateri je zapisano, da je skrb za krepitev konkurence in nadzor nad morebitnim omejevanjem konkurence na trgu še posebej v sedanjih kriznih razmerah pokazala povečano potrebo za neodvisnost Urada RS za varstvo konkurence. Nadalje se s predlogom zakona tudi izpolnjuje priporočila oziroma zahteve, podane s strani OECD v postopku prizadevanj Republike Slovenije za vstop v OECD, kjer je bilo posebej izpostavljeno preoblikovanje Urada RS za varstvo konkurence v neodvisno agencijo.	
4. b Predlog za skrajšanje poslovnih rokov z obrazložitvijo razlogov: Zaradi prekoračitve že določenih rokov v okviru normativnega plana za leto 2010 predlagamo, da Odbor Vlade RS za gospodarstvo in trajnostni razvoj obravnava gradivo na svoji redni seji dne 25.01.2011 ter Vlade RS na svoji redni seji dne 27.01.2011.	
5. Kratek povzetek gradiva: Cilj predloga zakona je izločitev Urada RS za varstvo konkurence iz sestave Ministrstva za gospodarstvo in njegovo preoblikovanje v samostojno in neodvisno agencijo. S predlogom zakona se tako določa ustanovitev agencije, njen položaj, naloge in pristojnosti agencije, organi agencije, materialni in finančni pogoji za začetek dela agencije in njeno financiranje. Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence (v nadaljnjem besedilu: agencija) je v skladu s predlogom zakona pravna oseba javnega prava, ki se ustanovi za izvajanje nalog in pristojnosti s področja varstva konkurence. Ustanavlja se kot javna agencija v skladu z določbami ZJA, pri čemer predlagana ureditev glede določenih rešitev zaradi zagotavljanja večje samostojnosti in neodvisnosti agencije odstopa od ureditve v ZJA. O svojem delu poroča agencija enkrat letno Vladi RS in Državnemu zboru RS. Organi agencije so v skladu s predlogom zakona svet agencije, komisija za varstvo konkurence in direktor agencije. Zaradi zagotavljanja čim večje samostojnosti in neodvisnosti ter strokovnosti pri odločanju v posamičnih zadevah, kjer je že v sedANJI ureditvi predpisano senatno odločanje, predlog zakona predvideva poleg sveta agencije še poseben organ, to je komisija za varstvo konkurence, ki je strokovni organ, katerega naloge in pristojnosti so izrecno določene in omejene le na odločanje v konkretnih zadevah. Svet agencije je petčlanski organ, katerega člane imenuje Vlada RS. Člani sveta agencije se imenujejo za dobo 5 let in so lahko ponovno imenovani. Poleg tega so v predlogu zakona določeni tudi pogoji za člane sveta agencije, način odločanja sveta agencije ter pristojnosti sveta agencije, med katere sodijo zlasti sprejem splošnih aktov agencije, sprejem letnega poročila agencije, predlaganje imenovanja in razrešitve direktorja agencije ter druge naloge. Komisija za varstvo konkurence je prav tako petčlanski organ. Njene člane imenuje Državni zbor RS na predlog Vlade RS (štiri člane) in Sodnega sveta (enega člana). Predlog zakona določa, da morata biti dva člana imenovana izmed strokovnjakov s področja varstva konkurence, trije člani pa izmed zaposlenih v agenciji. Navedeno je potrebno zlasti zato, da se zagotovi čim večja neodvisnost,	

strokovnost in objektivnost pri odločanju v posamičnih zadevah, o katerih odloča agencija. Tudi ti člani so imenovani za dobo 5 let in so lahko ponovno imenovani. Predlog zakona določa še pogoje za člane komisije za varstvo konkurence, način odločanja komisije za varstvo konkurence ter pristojnosti komisije za varstvo konkurence, kamor sodi odločanje o posamičnih zadevah oziroma izdajanje aktov, s katerimi se postopek pred agencijo konča.

Direktor agencije zastopa in predstavlja agencijo, vodi njeno poslovanje in organizira njeno delo. Poleg tega izdaja pravne akte v posamičnih zadevah iz pristojnosti agencije (razen za tiste akte, s katerimi se postopek pred agencijo konča in za katere je pristojna komisija za varstvo konkurence), skrbi za izvajanje pristojnosti in nalog agencije ter za zakonito poslovanje agencije. Imenuje ga Vlada RS po izvedenem javnem natečaju na predlog sveta agencije za dobo 5 let. Direktor agencije je lahko največ enkrat ponovno imenovan. Predlog zakona določa tudi pogoje za direktorja agencije, način imenovanja direktorja agencije, nezdružljivost opravljanja dela ter razloge za predčasno razrešitev direktorja agencije.

Nadalje opredeljuje predlog zakona tudi prihodke za delo agencije, med katere sodijo predvsem sredstva državnega proračuna (določi jih Državni zbor RS na predlog agencije) in nadomestila stroškov. Predlog zakona določa tudi, da izda agencija tarifo, v kateri določi višino nadomestila stroškov glede postopkov pred agencijo in nadomestila za opravljanje drugih nalog.

Predlog zakona vsebuje tudi prehodne in končne določbe o načinu ustanovitve in začetku poslovanja agencije, o materialnih in finančnih pogojih za začetek dela agencije, o prenosu nalog in pristojnosti Urada RS za varstvo konkurence na agencijo, o njegovem prenehanju ter o prevzemu zaposlenih, zadev, obveznosti, arhivov, evidenc in pogodb. Zakon je bil koalicijsko usklajen z izjemo črtanja člena 12 i. (sprememba gradiva z dne 21.01.2011).

6. Presoja posledic

a)	na javnofinančna sredstva v višini, večji od 40 000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	na gospodarstvo, posebej na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	na okolje, kar vključuje tudi prostorske in varstvene vidike	NE
e)	na socialno področje	NE
f)	na dokumente razvojnega načrtovanja:	NE
	na nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja	NE
	na razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna	NE
	na razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7. a Predstavitev ocene finančnih posledic, višjih od 40 000 EUR

I. Ocena finančnih posledic				
	Tekoče leto (t)	t+1	t+2	t+3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno <u>povečanje</u> (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna	100.000 €	300.000 €	300.000 €	300.000 €
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javna finančna sredstva				
II. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene po naslednjih proračunskih postavkah (PP) s predvidenimi zneski:				
Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračunskega uporabnika	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz naslednjih PP:				
Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračunskega uporabnika	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki			Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
7. b Predstavitev ocene finančnih posledic, nižjih od 40 000 EUR: /				
Gradivo nima nikakršnih učinkov na področjih iz četrtega odstavka 8. b člena Poslovnika Vlade RS.				

8. Predstavitev sodelovanja javnosti		
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja		DA
Datum objave: 31. 8. 2010 V razpravo so bili vključeni: - nevladne organizacije, - predstavniki zainteresirane javnosti, - predstavniki strokovne javnosti, - občine in združenja občin. Urad RS za varstvo konkurence je objavil gradivo na svojih spletnih straneh in pozval vso zainteresirano javnost, da poda svoje predloge in pripombe na predlog zakona do dne 2. 9. 2010 do 12.00. ure na elektronski naslov uvk.mg(at)gov.si oziroma po pošti na naslov Urad RS za varstvo konkurence, Kotnikova 28, 1000 Ljubljana. Urad RS za varstvo konkurence ni prejel nobenih pripomb.		
9. Predstavitev medresorskega usklajevanja		
Gradivo je bilo poslano v medresorsko usklajevanje na: - ~ Ministrstvo za pravosodje, - ~ Ministrstvo za javno upravo, - ~ Ministrstvo za finance, - ~ Služba Vlade RS za zakonodajo, - ~ Služba Vlade RS za razvoj in evropske zadeve.		
Datum pošiljanja: 25. 8., 4.10. in 5.10., 19.10. 2010 ter 21.01.2011.		
Gradivo je usklajeno: • Ministrstvom za pravosodje, • Ministrstvo za finance,		v celoti/ <u>v pretežni meri</u>/ delno: • Ministrstvom za javno upravo, • Službo Vlade RS za razvoj in evropske zadeve. Pripombe s strani Službe Vlade za zakonodajo z dne 21.01.2011 pri oblikovanju gradiva niso upoštevane.
10. Gradivo je lektorirano		DA
11. Zahteva predlagatelja za		
a)	obravnava neusklajenega gradiva	NE
b)	za nujnost obravnave	NE
c)	obravnava gradiva brez sodelovanja javnosti	NE

12. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti	DA
13. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade	NE
14. Gradivo je pripravljeno na podlagi sklepa vlade št. z dne	

Mag. Darja Radić
MINISTRICA

Priloge:

- predlog sklepa Vlade RS
- predlog zakona
- obrazložitev
- osnutek ustanovitvenega akta

**VLADA
REPUBLIKE SLOVENIJE**

PREDLOG

Številka:
Ljubljana,

Na podlagi 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – UPB1 in 109/08) je Vlada Republike Slovenije nasejiizdala

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (EVA 2010-2111-0093) ter ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije.

mag. Helena KAMNAR
GENERALNA SEKRETARKA

Prejmejo:

- Generalni sekretariat Vlade RS
- Urad Vlade RS za komuniciranje
- Ministrstvo za gospodarstvo
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH
ZAKONA O PREPREČEVANJU OMEJEVANJA KONKURENCE
(ZPOmK-1B)
SKRAJŠANI POSTOPEK

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence (ZPOmK-1) je bil sprejet v Državnem zboru Republike Slovenije 1. aprila 2008, objavljen pa v Uradnem listu RS, št. 36/2008 z dne 11. aprila 2008. Veljati je začel 26. aprila 2008. ZPOmK-1 je bil spremenjen in dopolnjen z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (ZPOmK-1A), objavljenim v Uradnem listu RS, št. 40/2009 z dne 29. maja 2009.

Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence (v nadaljnjem besedilu: Urad za varstvo konkurence) je trenutno organ v sestavi Ministrstva za gospodarstvo (v nadaljnjem besedilu: Ministrstvo). To določa Uredba o organih v sestavi (Ur.l. RS, št. 58/2003, 45/2004, 86/2004-ZVOP-1, 138/2004, 52/2005, 82/2005, 17/2006, 76/2006, 132/2006, 41/2007, 64/2008-ZViS-F in 63/2009), ki v 6. členu ureja tudi naloge in pristojnosti organov v sestavi. Naloge in pristojnosti Urada za varstvo konkurence so nadalje urejene še v zakonu, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence, to je Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence (Ur.l. RS, št. 36/2008 in 40/2009; v nadaljnjem besedilu: ZPOmK-1). Urad za varstvo konkurence je pristojen za presojo dejanj omejevanja konkurence v skladu z določbami ZPOmK-1, to je omejevalnih sporazumov podjetij, zlorabe prevladujočega položaja podjetja in presoje koncentracij. Urad za varstvo konkurence v veljavni ureditvi vodi postopke in odloča v upravnem postopku (kot upravni organ) in postopku o prekršku (kot prekrškovni organ). Urad za varstvo konkurence je organ nadzora, ki v skladu z ZPOmK-1 ugotavlja kršitve ter izreka ukrepe oziroma sankcije kršiteljem. Ukrepi, ki jih izreka, so vedno ukrepi na podlagi predhodno ugotovljenih kršitev, zato govorimo o ex post ukrepih in o Uradu za varstvo konkurence kot ex post regulatorju. V nekaterih ozirih Urad za varstvo konkurence deluje tudi kot ex ante regulator, saj lahko v določenih zadevah oziroma primerih, v skladu z ZPOmK-1, poda pristojnim organom mnenje o potrebnih ukrepih, s katerimi bi se odpravilo ali preprečilo omejevanje konkurence. V praksi gre zlasti za mnenja, ki jih podaja v postopku sprejemanja pravnih predpisov. Urad za varstvo konkurence je pristojen tudi za nadzor nad izvajanjem 101. in 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije (prejšnji 81. in 82. člen Pogodbe o Evropski skupnosti) ter za izvajanje uredb Evropske unije in sicer Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 Pogodbe (UL L št. 1 z dne 4. 1. 2003, str. 1; Uredba 1/2003/ES) ter Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij (UL L št. 24 z dne 29. 1. 2004, str. 1; Uredba 139/2004/ES).

Veljavni ZPOmK-1 v prvem odstavku 13. člena določa, da je Urad za varstvo konkurence pri izvajanju svojih nalog in pristojnosti neodvisen in samostojen, vendar ne vsebuje konkretnjših določb, ki bi natančneje urejale odnos med Ministrstvom in Urado za varstvo konkurence.

Priporočila in zahteve Evropske unije in Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (v nadaljnjem besedilu: OECD) po preoblikovanju Urada za varstvo konkurence predstavljajo eno od izhodiščnih prioritet za učinkovitejše delovanje Urada za varstvo konkurence in s tem učinkovitejše zagotavljanje varstva konkurence. Pri tem se predvsem poudarja potreba po povečanju samostojnosti in neodvisnosti Urada za varstvo konkurence. Tako je bila že v postopku vključevanja Republike

Slovenije v Evropsko unijo med prednostne naloge oziroma ukrepe pri politiki konkurence predvidena tudi (kadrovska in finančna) okrepitev Urada za varstvo konkurence, kar je bilo po vstopu Republike Slovenije v Evropsko unijo tudi vključeno v Program reform za izvajanje Lizbonske strategije v Sloveniji v letih 2005, 2006 in 2007. V postopku prizadevanj Republike Slovenije za vstop v OECD je bila s strani OECD posebej izpostavljena zahteva po povečanju samostojnosti in neodvisnosti Urada za varstvo konkurence in s tem povezana potreba po njegovem ustreznem preoblikovanju. Zlasti je bilo poudarjeno, da je treba z ustreznimi spremembami zagotoviti večjo samostojnost in neodvisnost Urada za varstvo konkurence pri določanju prioritet med obravnavanimi zadevami, odločanju v konkretnih zadevah ter financiranju. Navedene zahteve oziroma priporočila je OECD povzela tudi v javno dostopnem dokumentu, ki ga je izdelala v okviru pristopnega procesa Republike Slovenije v to organizacijo. Gre za ekonomski pregled Slovenije za leto 2009 (Economic Survey of Slovenia (2009), Policy Brief, June 2009), v katerem OECD med ukrepi za povečanje konkurence priporoča organizacijsko spremembo, in sicer ločitev Urada za varstvo konkurence od Ministrstva in preoblikovanje v neodvisno agencijo z lastnim proračunom. Po priporočilih OECD je to potrebno, da se zagotovi čim večja samostojnost in neodvisnost agencije pri odločanju v konkretnih zadevah, da se odpravijo možni očitki o vplivu države na odločanje agencije in zlasti da se zagotovi čim večja učinkovitost agencije (tako kvalitativno kot kvantitativno). Nazadnje je bilo preoblikovanje Urada za varstvo konkurence predvideno tudi med ukrepi, navedenimi v Slovenski izhodni strategiji 2010, ki jo je dne 4. 2. 2010 sprejela Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Vlada). V poglavju, ki obravnava institucionalne prilagoditve oziroma prilagoditve na področju upravljanja javnih institucij, je zapisano, da je skrb za krepitev konkurence in nadzor nad morebitnim omejevanjem konkurence na trgu še posebej v sedanjih kriznih razmerah pokazala povečano potrebo za neodvisnost Urada za varstvo konkurence. Ta bi se v skladu z Slovensko izhodno strategijo 2010 lahko zagotovila s spremembo obstoječe zakonodaje, to je določb zakona, ki ureja varstvo konkurence, ali pa s preoblikovanjem Urada za varstvo konkurence v popolnoma neodvisno agencijo po zakonu, ki ureja javne agencije.

S predlogom zakona se predlaga izločitev Urada za varstvo konkurence iz sestave Ministrstva in njegovo preoblikovanje v samostojno in neodvisno agencijo, ki ima položaj osebe javnega prava. Predlaga se ustanovitev agencije »Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence« (v nadaljnjem besedilu: agencija) na podlagi zakona, ki ureja javne agencije. Odločitev za predlagano preoblikovanje Urada za varstvo konkurence v javno agencijo temelji na 15. členu ZDU-1, ki predvideva ustanovitev javne agencije, če glede na naravo in vrste nalog, ki jih bo opravljala agencija, ni potreben niti ni primeren stalni neposredni politični nadzor nad opravljanjem nalog. Kot je bilo že zgoraj navedeno, je Urad za varstvo konkurence nadzorni organ, ki v skladu z ZPOmK-1 ugotavlja kršitve ter izreka ukrepe oziroma sankcije kršiteljem določb ZPOmK-1 in določb 101. in 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije. Glede na naravo in vrsto nalog, ki jih trenutno izvaja Urad za varstvo konkurence (in jih bo kasneje v nespremenjenem obsegu izvajala agencija), stalni neposredni politični nadzor nad izvajanjem nalog ni potreben niti ni primeren. Prav nasprotno - za učinkovito izvajanje nalog in pristojnosti Urada za varstvo konkurence je nujno potrebna njegova samostojnost in neodvisnost, ki jo je glede na obstoječe statusne oblike oseb javnega prava mogoče zagotoviti v obliki javne agencije, ki ni vključena v upravno strukturo in pod vodstvo ministrstev. Navedeno ustreza tudi kriterijem za ustanovitev javne agencije, določenim v Zakonu o javnih agencijah (Uradni list RS, št. 52/2002 in 51/2004-EZ-A; v nadaljnjem besedilu: ZJA). Agencija prevzema naloge in pristojnosti s področja varstva konkurence, za katere je takšna oblika organiziranosti nujen pogoj za zagotavljanje njene organizacijske, finančne, osebne, strokovne in funkcionalne neodvisnosti, za kar je oblika javne agencije kot statusna oblika osebe javnega prava najbolj primerna. Tudi iz primerjalne ureditve v državah Evropske unije je razvidno, da so organi oziroma subjekti, pristojni za varstvo konkurence, organizirani tako, da se v čim večji meri omogoči njihova strokovna neodvisnost, čeprav večino sredstev za svoje delo dobijo iz državnega proračuna.

Glede na navedeno se z ločitvijo Urada za varstvo konkurence od Ministrstva in njegovim preoblikovanjem v neodvisno agencijo zagotovi večja samostojnost in neodvisnost agencije. Poglavitne izboljšave glede na veljavno ureditev pa so naslednje.

Z navedenim preoblikovanjem se zagotovi večja organizacijska neodvisnost agencije, saj je trenutno Urad za varstvo konkurence organ v sestavi Ministrstva, kateremu je neposredno podrejen in od njega odvisen, po predlogu zakona pa naj bi bil organiziran kot javne agencije v skladu z ZJA, ki se glede na veljavno ureditev ustanovijo ravno v primerih, če glede na naravo oziroma vrsto nalog ni potreben ali ni primeren stalni neposredni politični nadzor nad opravljanjem nalog. Z organizacijsko neodvisnostjo je povezana tudi samostojnost agencije pri določanju števila zaposlenih, ki jih sama določi glede na razpoložljiva sredstva znotraj finančnega načrta tekočega leta, ter končno tudi samostojnost pri vodenju t.i. podpornih služb.

Nadalje se predlagajo tudi spremembe pri financiranju tako, da bi po novem proračun agencije sprejemal Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Državni zbor) na njen predlog, s čimer se poveča samostojnost in neodvisnost agencije. V sedanji ureditvi ima Urad za varstvo konkurence posebno proračunsko postavko znotraj proračuna Ministrstva in je tako v celoti odvisen od Ministrstva kot predlagatelja proračuna. Odobrena proračunska sredstva lahko Uradu za varstvo konkurence znižuje tudi samo Ministrstvo. Kot je bilo že zgoraj navedeno, tudi v primerjalnih ureditvah v državah Evropske unije organi oziroma subjekti, pristojni za varstvo konkurence, večino sredstev za svoje delo dobijo iz državnega proračuna. Tako se pri madžarskem konkurenčnem organu (GVH) poudarja njegova neodvisnost od vlade (in od vseh ministrstev) ter finančna neodvisnost, saj se GVH financira iz državnega proračuna, kjer ima zagotovljeno svojo posebno proračunsko postavko, pri čemer lahko zniža odobrena sredstva le parlament. Med viri financiranja se navaja tudi deset odstotkov vplačanih glob v državni proračun v zadnjih dveh letih. Tudi italijanska AGCM, ki ima status neodvisne in samostojne javne agencije, se financira iz državnega proračuna (proračun predlaga sama AGCM). AGCM lahko nadalje celo sama odloča glede uporabe zbranih taks, ki jih pridobi iz naslova priglasi tev koncentracij, da si tako povrne stroške, povezane s postopki odločanja priglasi tenih koncentracij. Na tem mestu je treba še omeniti, da tudi Urad za varstvo konkurence v veljavni ureditvi (tarifna številka 65 taksne tarife Zakona o upravnih taksah; Uradni list RS, št. 42/2007 - uradno prečiščeno besedilo in 126/2007) zaračunava upravne takse za priglasi tev koncentracije v postopku za presojo koncentracije po ZPOmK-1, vendar pa višina teh taks še zdaleč ni primerljiva z višino taks v primerjalnih ureditvah. Zato tudi (glede na trenutno višino navedene takse) ni mogoče pričakovati, da bi se lahko agencija pretežno financirala z upravnimi taksami. Kar pa ne pomeni, da se ne bi v prihodnje višine taks za priglasi tev koncentracij uskladile s primerjalnimi ureditvami v državah EU.

Pomembne izboljšave glede na veljavno ureditev se predlagajo tudi pri sistemu odločanja v zadevah iz pristojnosti Urada za varstvo konkurence oziroma agencije. Tako naj bi bili po predlogu zakona vključeni v postopek odločanja tudi zunanji strokovnjaki, direktor agencije pa naj bi bil izključen iz postopka odločanja pri sprejemanju odločitev, s katerimi se postopek pred agencijo konča (to so zlasti odločba o ugotovitvi obstoja kršitve, odločba zavezami, sklep o ustavitvi postopka, odločba o nepodrejenosti koncentracije določbam ZPOmK-1 in odločba o skladnosti koncentracije s pravili konkurence). Glede vseh drugih aktov, ki jih v veljavni ureditvi izdaja direktor Urada za varstvo konkurence, pa po predlagani ureditvi ni predvidenih sprememb (direktor agencije v nespremenjenem obsegu ostaja pristojen za izdajo vseh drugih aktov, za katere je pristojna agencija: npr. sklep o uvedbi postopka, sklep o preiskavi). Z vidika zagotavljanja neodvisnosti in strokovnosti pomeni predlagana ureditev velik napredek glede na veljavno ureditev. Po veljavni ureditvi se namreč sprejemajo odločitve v tričlanskih senatih za odločanje, ki jih sestavljajo direktor Urada za varstvo konkurence kot predsednik in dve osebi, zaposleni na Uradu za varstvo konkurence, ki ju določi direktor v vsaki konkretni zadevi. Po predlogu zakona je za izdajo aktov, s katerimi se postopek pred agencijo konča, pristojna komisija za varstvo konkurence, ki odloča v tričlanskem senatu za odločanje (tako kot v veljavni ureditvi). Senat za odločanje se še naprej oblikuje za vsako konkretno zadevo, sestavljajo pa ga trije izmed petih članov komisije za varstvo konkurence, ki se bodo po novem izbirali po naključnem vrstnem redu za vsako konkretno zadevo posebej. Tako vnaprej ne bo znano, kdo bo odločal v posamezni zadevi, vključeni bodo tudi zunanji strokovnjaki, kar bo zmanjšalo možnosti morebitnih vplivov na odločanje in povečalo strokovnost in neodvisnost pri odločanju. Nadalje se povečuje neodvisnost tudi s tem, ko predlog zakona določa, da člane komisije za varstvo konkurence imenuje in razrešuje Državni zbor, s čimer se želi zagotoviti pri odločanju čim večjo neodvisnost od izvršilne veje oblasti. Glede na navedeno direktor agencije, ki ga bo po predlaganem zakonu imenovala Vlada (tako kot v veljavni ureditvi), ne bo več sodeloval pri odločanju v konkretnih

zadevah, kjer se izdajajo akti, s katerimi se postopek pred agencijo konča, niti ne bo imel vpliva na izbiro članov senata za odločanje.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1. Cilji predloga zakona

Cilji predloga zakona so:

- izločitev Urada za varstvo konkurence iz sestave Ministrstva in njegovo preoblikovanje v samostojno in neodvisno javno agencijo;
- določiti položaj, naloge in pristojnosti agencije;
- določiti organe agencije (med drugim tudi sestavo in pristojnosti vsakega posameznega organa, imenovanje in predčasno razrešitev članov);
- določiti financiranje agencije;
- določiti način in postopek preoblikovanja Urada za varstvo konkurence v agencijo, kamor spadajo materialni in finančni pogoji za začetek dela agencije, prenos nalog in pristojnosti na agencijo, začetek dela agencije, prevzem zadev, arhivov in podobno.

2.2. Načela predloga zakona

Predlog zakona se ne oddaljuje od načel, ki jih je uveljavil že osnovni zakon. Poudarja pa se zlasti neodvisnost in samostojnost agencije, ki se kaže v:

- organizacijski neodvisnosti,
- finančni neodvisnosti,
- osebni in strokovni neodvisnosti in
- funkcionalni neodvisnosti.

Organizacijska neodvisnost se kaže v samostojnosti agencije, saj v skladu s predlogom zakona agencija ni sestavni del kakšnega državnega organa, prav tako ni neposredno podrejena kakšnemu državnemu organu ali od njega odvisna. Zato predlog zakona tudi določa, da agencija in člani njenih organov pri odločanju niso vezani na stališča in navodila Vlade, ministrstev ali drugih organov. Z organizacijsko neodvisnostjo je povezana tudi samostojnost agencije pri določanju števila zaposlenih, ki jih sama določi glede na razpoložljiva sredstva znotraj finančnega načrta tekočega leta, ter končno tudi samostojnost pri vodenju t.i. podpornih služb.

Finančna neodvisnost agencije je zelo pomembna pri zagotavljanju neodvisnosti in samostojnosti dela agencije, saj se tako preprečuje možnost omejevanja sredstev za delovanje agencije s strani izvršilne veje oblasti in s tem zmanjšuje možnost vpliva na delo agencije. Zato predlog zakona določa, da sredstva za delo agencije določi Državni zbor na predlog agencije in so sestavni del državnega proračuna.

Osebna neodvisnost se zagotavlja z določbami predloga zakona glede imenovanja članov sveta agencije in članov komisije za varstvo konkurence ter varnosti njihovih mandatov. Poleg tega člani sveta agencije in komisije za varstvo konkurence ne morejo biti razrešeni iz drugih razlogov kot tistih, ki so določeni v zakonu. Strokovna neodvisnost se zagotavlja tudi s tem, da sodelujejo pri odločanju o posameznih zadevah, ki se vodijo pred agencijo v zvezi s kršitvami ZPOmK-1, tudi zunanji strokovnjaki in ne samo zaposleni v agenciji, kot je to v veljavni ureditvi.

Funkcionalna neodvisnost pomeni, da mora biti agencija pri svojem delovanju zavezana k temeljnemu cilju, ki je določen jasno in ki se uresničuje z ukrepi, določenimi z zakonom in v katere ne more posegati noben drug organ oziroma subjekt. To se odraža tudi v tem, da agencija v skladu z določbo 36. člena ZJA, ki se glede na status agencije smiselno uporablja, sama pripravlja letni program dela agencije, ki pa mora biti v skladu s programi ustanovitelja, to je Republike Slovenije oziroma Vlade. Poleg tega je v predlogu zakona tudi izrecno določeno, da se politika konkurence oblikuje v sodelovanju z agencijo.

2.3. Poglavitne rešitve predloga zakona

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

Agencija je v skladu s predlogom zakona javna agencija in je pravna oseba javnega prava, ki se ustanovi za izvajanje nalog in pristojnosti s področja varstva konkurence. Agencija ima nadzorno-regulativno funkcijo, katere namen je zaščita javnega interesa varstva konkurence. V skladu z določbami ZPOmK-1 se javni interes varstva konkurence zagotavlja zlasti preko strokovnih, nadzorstvenih, preiskovalnih in drugih nalog oziroma dejavnosti ter z odločanjem v javnopravnih stvareh s področja varstva konkurence v skladu s predpisi in pravnimi akti, veljavnimi v Republiki Sloveniji. V okviru svojih pooblastil agencija samostono izvaja svoje naloge zlasti z izdajanjem posamičnih pravnih aktov v postopku nadzora. Agencija se ustanavlja kot javna agencija, saj glede na naravo in vrste nalog, ki jih bo opravljala agencija, ni potreben niti ni primeren stalni neposredni politični nadzor nad opravljanjem nalog. Ker so zaradi poudarjenega samostojnega in neodvisnega položaja agencije v določbah predloga zakona določena posebna pravila zlasti glede imenovanja in razrešitve članov komisije za varstvo konkurence, odločanja agencije v javnopravnih stvareh in njenega financiranja, se določbe ZJA uporabljajo samo podrejeno, in sicer le glede vprašanj, ki v predlogu zakona niso drugače urejena.

V smislu variantnih rešitev, ki so bile preučevane pri pripravi predloga zakona, na podlagi katerega se ustanavlja neodvisna in samostojna agencija, je predlagatelj analiziral tudi možnost reorganizacije Urada za varstvo konkurence s spremembo določb ZPOmK-1 in ZDU-1, ki bi dale Uradu za varstvo konkurence močnejšo avtonomijo, kot jo imajo drugi organi v sestavi (predvsem bi bilo treba urediti drugače, kot je sedaj urejeno v ZDU-1, imenovanje direktorja, pristojnosti ministra pri nadzoru in usmerjanju Urada za varstvo konkurence in način sprejemanja proračuna za delo Urada za varstvo konkurence). Pri tem je bilo ugotovljeno, da bi tako oblikovan organ v sestavi zelo odstopal od sedanje oblike organa v sestavi in se bolj približuje obliki neodvisne agencije po ZJA. Nadalje je predlagatelj preučil tudi primerjalno ureditev primerljivih institucij, ki delujejo na območju Republike Slovenije. To so zlasti Agencija za trg vrednostnih papirjev, Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije in Agencija za zavarovalni nadzor, ki so vse neodvisne državne organizacije oziroma neodvisni regulatorni organi, ustanovljeni kot pravne osebe javnega prava sui generis na podlagi področnih zakonov. Za te je zlasti značilno, da izvršujejo javna pooblastila, da niso vključena v organizacijsko strukturo organov državne uprave in da imajo zagotovljeno precejšnjo stopnjo organizacijske, kadrovske in finančne samostojnosti.

Agencija je v skladu s predlogom zakona pri izvajanju svojih nalog in pristojnosti samostojna in neodvisna. Posluje v skladu s poslovníkom in drugimi splošnimi akti, ki določajo njeno podrobnejšo notranjo organizacijo. O svojem delu poroča agencija enkrat letno Vladi in Državnemu zboru Republike Slovenije. Poročilo o delu za preteklo leto mora agencija predložiti do 30. junija tekočega leta.

Agencija izvaja naloge in pristojnosti, določene v ZPOmK-1. V skladu s predlogom zakona se na novoustanovljeno agencijo prenesejo vse naloge in pristojnosti, ki jih po veljavnem ZPOmK-1 izvaja Urad za varstvo konkurence.

Organi agencije so v skladu s predlogom zakona svet agencije, komisija za varstvo konkurence in direktor agencije. Zaradi zagotavljanja čim večje samostojnosti in neodvisnosti ter strokovnosti pri odločanju v posamičnih zadevah s področja varstva konkurence, kjer je že v sedanji ureditvi predpisano senatno odločanje, predlog zakona predvideva poleg sveta agencije še poseben organ, to je komisijo za varstvo konkurence, ki je strokovni organ, katerega naloge in pristojnosti so izrecno določene in omejene le na konkretne postopke, ki se vodijo na podlagi določb ZPOmK-1.

Svet agencije je petčlanski organ, katerega člane imenuje Vlada. Predlog zakona ureja sestavo sveta agencije in način imenovanja članov sveta agencije. Ti se imenujejo za dobo 5 let in so lahko ponovno imenovani. Poleg tega so v predlogu zakona določeni tudi pogoji za člane sveta agencije, način odločanja sveta agencije ter pristojnosti sveta agencije, med katere sodijo npr. sprejem splošnih aktov

agencije, sprejem letnega poročila agencije, predlaganje imenovanja in razrešitve direktorja agencije ter druge naloge.

Komisija za varstvo konkurence je petčlanski organ, katerega člane imenuje Državni zbor na predlog Vlade (štiri člane) in Sodnega sveta (enega člana). Predlog zakona določa, da morata biti dva člana izvoljena izmed strokovnjakov s področja varstva konkurence (Vlada in Sodni svet predlagata v imenovanje Državnemu zboru vsak po enega člana), trije člani pa izmed zaposlenih v agenciji (vse tri člane predlaga v imenovanje Državnemu zboru Vlada). Navedeno je potrebno zlasti zato, da se zagotovi čim večja neodvisnost, strokovnost in objektivnost pri odločanju v posamičnih zadevah, o katerih odloča agencija. Tudi ti člani so imenovani za dobo 5 let in so lahko ponovno imenovani. Predlog zakona določa še pogoje za člane komisije za varstvo konkurence, način odločanja komisije za varstvo konkurence ter pristojnosti komisije za varstvo konkurence, kamor sodi odločanje o posamičnih zadevah oziroma izdajanje aktov, s katerimi se postopek pred agencijo konča.

Predlog zakona vsebuje v nadaljevanju tudi skupne določbe, ki se nanašajo tako na svet agencije kot tudi na komisijo za varstvo konkurence. V tem delu ureja predlog zakona nezdružljivost opravljanja dela oziroma položaja članov obeh organov, določa primere, v katerih se člani enega ali drugega organa lahko predčasno razrešijo, in opredeljuje zapisnik o posvetovanju in glasovanju, ki se sestavi po vsakem posvetovanju in glasovanju sveta agencije in komisije za varstvo konkurence in iz katerega je razviden potek glasovanja in pa sprejeti akt. Dodatno pa so v predlogu zakona opredeljeni tudi prejemki članov obeh organov agencije (sejnine in povračila stroškov), ki jih prejmejo člani v skladu z določbami ZJA.

Direktor agencije zastopa in predstavlja agencijo, vodi njeno poslovanje in organizira njeno delo. Poleg tega izdaja v zakonu določene pravne akte v posamičnih zadevah (razen za tiste akte, s katerimi se postopek pred agencijo konča in za katere je pristojna komisija za varstvo konkurence) in skrbi za izvajanje pristojnosti in nalog agencije ter za zakonito poslovanje agencije. Imenuje ga Vlada po izvedenem javnem natečaju na predlog sveta agencije za dobo 5 let. Direktor agencije je lahko največ enkrat ponovno imenovan. Poleg tega predlog zakona določa še pogoje za direktorja agencije, način imenovanja direktorja agencije, nezdružljivost opravljanja dela ter razloge za njegovo predčasno razrešitev.

V predlogu zakona je opredeljeno financiranje agencije. Med prihodke za delo agencije sodijo predvsem sredstva državnega proračuna (določi jih Državni zbor na predlog agencije) ter tudi nadomestila stroškov. S prihodki agencije se financirajo materialne in druge naložbe ter stroški agencije v skladu s finančnim načrtom agencije. Predlog zakona določa tudi, da izda agencija tarifo, v kateri določi zlasti višino nadomestila stroškov glede postopkov pred agencijo. Tarifa agencije se objavi v Uradnem listu, predhodno pa mora agencija k tarifi pridobiti soglasje Vlade. Soglasje Vlade mora v skladu s predlogom zakona agencija pridobiti tudi k programu dela agencije, finančnemu načrtu agencije za prihodnje leto ter k zaključnemu računu agencije.

V predlogu zakona so vsebovane tudi prehodne in končne določbe o načinu ustanovitve in začetku delovanja agencije, o materialnih in finančnih pogojih za začetek dela, o prenosu nalog in pristojnosti Urada za varstvo konkurence na agencijo ter o njegovem prenehanju, o prevzemu zaposlenih, zadev, obveznosti, arhivov, evidenc in pogodb obstoječega Urada za varstvo konkurence.

b) Način reševanja:

S predlaganim zakonom se rešujejo vprašanja glede izločitve Urada za varstvo konkurence iz sestave Ministrstva in njegovo preoblikovanje v samostojno in neodvisno agencijo. V zvezi z navedenim se v predlogu zakona med drugim določa položaj, naloge in pristojnosti agencije, organe agencije (sestavo in pristojnosti vsakega posameznega organa, imenovanje in predčasno razrešitev članov), financiranje agencije, način in postopek preoblikovanja Urada za varstvo konkurence v agencijo, kamor spadajo materialni in finančni pogoji za začetek dela agencije, prenos nalog in pristojnosti na agencijo, začetek delovanja agencije, prevzem zadev, arhivov in podobno.

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

Predlog zakona je usklajen z obstoječim pravnim redom. Predlog zakona je usklajen z Zakonom o javnih agencijah (Uradni list RS, št. 52/2002 in 51/2004-EZ-A, v nadaljnjem besedilu: ZJA) ter Resolucijo o normativni dejavnosti (Uradni list RS št. 95/2009).

Predlog zakona glede določenih vprašanj sicer odstopa od ureditve v ZJA, vendar pa so vsi odstopi od določb ZJA pojasnjeni in predlagani v smislu povečanja samostojnosti in neodvisnosti dela agencije. Pri tem predlagatelj še dodaja, da določbe ZJA niso kogentne narave, saj je v drugem odstavku 1. člena Zakona o javnih agencijah izrecno določeno, da se določbe navedenega zakona za posamezne agencije ne uporabljajo glede tistih vprašanj, ki so glede na namen ustanovitve urejena s posebnimi zakoni drugače. Glede na to, da je namen ustanovitve agencije in preoblikovanja Urada za varstvo konkurence v agencijo zlasti povečati samostojnost in neodvisnost dela agencije, so v uvodu predloga zakona in obrazložitvah k posameznim členom pojasnjeni razlogi za odstop od določb ZJA.

Predlog zakona je skladen s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in z mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Slovenijo.

č) Usklajenost predloga predpisa:

- s civilno družbo oziroma ciljnim skupinami, na katere se predpis nanaša (navedba odprtih vprašanj):
- ni ciljnih skupin, na katere bi se v civilni družbi predpis nanašal.

- s subjekti, ki so na poziv predlagatelja neposredno sodelovali pri pripravi predpisa oziroma so podali mnenje (znanstvene in strokovne institucije, nevladne organizacije in posamezni strokovnjaki ter predstavniki zainteresirane javnosti):
- predlagatelj ni neposredno sodeloval z drugimi institucijami pri pripravi predpisa.

d) Povzetek Poročila o sodelovanju javnosti pri pripravi predpisa:

Predlog zakona je bil dne 31. 8. 2010 objavljen na spletni strani: <http://www.uvk.gov.si>.

Stališča, mnenja in predloge s strani zainteresirane javnosti je bilo mogoče posredovati do 2. 9. 2010 do 12.00. ure na elektronski naslov [uvk.mg\(at\)gov.si](mailto:uvk.mg(at)gov.si) oziroma po pošti na naslov Urad RS za varstvo konkurence, Kotnikova 28, 1000 Ljubljana.

Predlagatelj ni prejel nobenih pripomb.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona bo imel finančne posledice za državni proračun, ne bo pa imel neposrednih posledic na druga javnofinančna sredstva. To predlagatelj zakona utemeljuje z naslednjim:

1. Z ustanovitvijo agencije bodo nastali ustanovitveni stroški, ki so ocenjeni v višini 100.000 €.

Stroški so povezani predvsem z nakupom potrebne opreme za vzpostavitev informacijskega sistema, kar vključuje nakup potrebne strojne in programske opreme, ustreznih licenc, stroške postavitve sistema ter stroške storitev za podporo in vzdrževanje. Urad za varstvo konkurence namreč trenutno nima svoje IT opreme (zlasti strežnikov in pripadajoče opreme, programske opreme), temveč uporablja opremo oziroma sistem Ministrstva, za katerega delovanje le-to tudi ustrezno skrbi.

2. Dodatni stroški državnega proračuna zaradi delovanja agencije na letni ravni so ocenjeni v višini 300.000 €.

Ker bo agencija morala čimprej, najkasneje pa v roku enega leta od začetka njenega delovanja, vzpostaviti službe podporne administracije, ki so sedaj zagotovljene v okviru Ministrstva, bodo potrebne vsaj štiri nove zaposlitve za področje vložišča / glavne pisarne, kadrovske službe, finančne službe in službe za informacijsko tehnologijo, ki se bodo zagotovile primarno s prevzemom javnih uslužbencev iz Ministrstva ali katerega drugega organa državne uprave oziroma, če to ne bo mogoče, z zaposlovanjem oseb izven javnega sektorja. Ocenjeni stroški dela teh zaposlenih in z njimi povezanih materialnih stroškov oziroma ocenjeni stroški za zagotavljanje podpornih storitev znašajo 200.000 €. Gre za nujne stroške, povezane z delovanjem agencije. S preoblikovanjem v agencijo se namreč želi med drugim doseči, da bo agencija povsem samostojna tudi v organizacijskem smislu in da bo s tem preprečena možnost nadzora in vplivov s strani izvršilne veje oblasti. Posebej je to pomembno zaradi dostopa do zaupnih podatkov, s katerimi razpolaga Urad oziroma agencija. Za učinkovitost vodenja postopkov in odločanja v posameznih zadevah, za katere je pristojen Urad oziroma agencija, je zelo pomembno, da se čim bolj varuje tajnost virov in zaupne podatke, zlasti poslovne skrivnosti podjetij, ki dostavljajo agenciji podatke ali jih le-ta pridobi na podlagi izvedene preiskave. Za varstvo zaupnih podatkov je z ZPOmK-1 določen posebno strog režim, zato je pomembno, da je krog oseb, katerim je omogočen dostop do takšnih podatkov (sprejem in izdaja dokumentov, dostop do zadeve v računalniški bazi), čim ožji in omejen le na osebe, ki konkretno vodijo postopek oziroma odločajo v posamezni zadevi. Organizacijska samostojnost pa je pomembna tudi z vidika uspešnosti vodenja postopkov, za katere je pristojna agencija, zlasti pri izvajanju nenapovedanih preiskav v podjetjih, katerih priprava mora potekati v strogi tajnosti in zelo ozkem krogu oseb. Glede na navedeno predlagatelj meni, da ne bi bila ustrezna ureditev, po kateri bi Ministrstvo še naprej opravljalo t. i. podporne storitve za agencijo, saj bi se s tem bistveno zmanjšala njena organizacijska samostojnost, in s tem posledično tudi neodvisnost agencije.

Drugi dodatni stroški državnega proračuna so ocenjeni v višini 100.000 €, gre pa za stroške članov sveta agencije in članov komisije za varstvo konkurence, stroške pisarniškega materiala in storitev ter drugih poslovnih stroškov, povezanih z delovanjem agencije.

Sredstva za ustanovitev in delovanje agencije se bodo do uvrstitve agencije kot NPU v državni proračun financirala iz proračunske postavke Urada za varstvo konkurence ter s prerazporeditvijo potrebnih dodatnih sredstev iz finančnih načrtov Ministrstva ali z rebalansom državnega proračuna. V naslednjem proračunskem obdobju oziroma po uvrstitvi agencije kot NPU v državni proračun bodo sredstva zagotovljena z ustreznim obsegom finančnega načrta, ki bo omogočal ustrezno delovanje agencije.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Delno so sredstva zagotovljena v sprejetem državnem proračunu v okviru naslednjih proračunskih postavk Urada za varstvo konkurence: 1741, 1560, 1865 in 4310, v preostalem delu bodo sredstva zagotovljena z rebalansom oziroma spremembami državnega proračuna.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Madžarska

Madžarski konkurenčni organ »Gazdasági Versenyhivatal« (v nadaljnjem besedilu: GVH) ima močno zakonsko podlago za samostojnost in tudi ugled glede avtonomije v madžarski družbi. GVH je državni upravni organ, ki je neodvisen od vlade (in od vseh ministrstev) in poroča zgolj parlamentu. GVH je pristojen za presojo dejanj omejevanja konkurence, to je omejevalnih sporazumov in zlorabe prevladujočega položaja podjetja, presojo koncentracij ter nepoštenih vplivov na potrošnikovo izbiro.

Na čelu GVH je predsednik, ki mu pomagata dva podpredsednika, izmed katerih je eden predsednik sveta za varstvo konkurence, drugi pa vodi in nadzira preiskovalne oddelke, ki so organizirani glede na ekonomske sektorje (industrijo) in vrste primerov. Predsednika GVH in njegova podpredsednika imenuje predsednik republike na predlog predsednika vlade za dobo 6 let in so lahko ponovno izvoljeni, razen predsednika sveta za varstvo konkurence, ki je lahko samo enkrat ponovno izvoljen. Podpredsednika predlaga predsedniku vlade predsednik GVH. Predsednik GVH in podpredsednika so lahko razrešeni le iz razlogov, ki jih določa zakon. Razreši jih predsednik republike na predlog predsednika vlade. Razlogi za razrešitev, ki jih določa zakon, so kazenska obsodba, nesposobnost oziroma slabo opravljanje funkcije ali nastop konflikta interesov.

Neodvisnost GVH je okrepljena tudi pri izvrševanju pristojnosti s posebno močnim neodvisnim položajem odločevalskih enot znotraj GVH. Po preiskavi, ki jo opravijo v preiskovalnih oddelkih, v konkretnih zadevah odloča svet za varstvo konkurence, ki je poseben, ločen del GVH. Predsednik sveta za varstvo konkurence je eden od podpredsednikov GVH. Ostale člane konkurenčnega sveta imenuje predsednik republike izmed zaposlenih v GVH na predlog predsednika GVH za dobo 6 let in so lahko samo enkrat ponovno imenovani. Razlogi za njihovo razrešitev so določeni z zakonom. Gre za enake razloge kot veljajo za razrešitev predsednika GVH, katerim je še dodano, da je člana konkurenčnega sveta mogoče razrešiti tudi, če mu je izrečena disciplinska kazen ali če mu je odpovedana pogodba o zaposlitvi. V posameznih zadevah odloča svet za varstvo konkurence v senatu treh (izjemoma petih) članov. Pri odločanju niso vezani na nikakršna navodila. Odločitev morajo sprejeti izključno na podlagi zakona. Svet za varstvo konkurence je tako neodvisen ne samo od vlade ampak, podobno kot v nemškem modelu, tudi od predsednika GVH, ki ne sme spreminjati odločitev sveta za varstvo konkurence. Takšen model urada je bil oblikovan prav z namenom okrepiti njegovo avtonomijo. Njegov položaj, ko ni sestavni del vlade, odseva zavestno politično odločitev ustanoviti močan in neodvisen urad.

GVH se financira iz državnega (centralnega) proračuna, v katerem ima zagotovljeno svojo posebno proračunsko postavko. Odobrena proračunska sredstva (skupno porabo in skupne prihodke) lahko zniža le parlament. Prihodke za delo GVH predstavlja tudi deset odstotkov vplačanih glob v državni proračun v povprečju zadnjih dveh let, ki jih lahko namenijo izključno za dejavnosti GVH, usmerjene k dvigovanju konkurenčne kulture in doseganju višje ravni varstva potrošnikov.

Italija

Italijanska »Autorità garante della concorrenza e del mercato« (v nadaljnjem besedilu: AGCM ali agencija) je bila ustanovljena leta 1990 z zakonom (Law no. 287 of 10 October 1990) in ima status neodvisne in samostojne javne agencije. Pri sprejemanju odločitev je vezana le na zakon, brez kakršnihkoli možnosti vplivanja s strani vlade. Tudi sicer je AGCM pri svojem delu popolnoma neodvisna in avtonomna. Notranje akte, ki urejajo organizacijo in delovanje agencije, sprejme AGCM sama. AGCM je med drugim pristojna za presojo dejanj omejevanja konkurence, to je omejevalnih sporazumov in zlorab prevladujočega položaja podjetja, presojo koncentracij ter dejanj nelojalne konkurence (zavajajoče in komparativno oglaševanje).

AGCM vodi kolegijsko telo s sedežem v Rimu, ki ga sestavljajo predsednik in štiri člani. To telo sprejema odločitve z večino glasov svojih članov. Predsednika in člane imenujeta skupaj predsednika obeh domov italijanskega parlamenta za dobo 7 let in ne morejo biti ponovno imenovani. Predsednik mora biti znan po svoji neodvisnosti in mora pred imenovanjem opravljati funkcijo s primerljivo odgovornostjo. Ostali štiri člani morajo ravno tako uživati zaupanje kot neodvisne osebe, poleg tega pa so lahko izbrani samo iz vrst sodnikov, univerzitetnih profesorjev ali uglednih gospodarstvenikov, katerim se priznava visoka mera strokovnosti.

Nadzor nad organizacijo dela in poslovanjem AGCM opravlja generalni sekretar AGCM, ki ga imenuje minister za gospodarstvo na predlog predsednika AGCM.

AGCM se financira iz državnega proračuna, pri čemer AGCM sama predlaga svoj proračun. Od leta 2006 dalje lahko AGCM celo sama odloča glede uporabe zbranih taks, ki jih pridobi iz naslova

priglasitev koncentracij, da si tako povrne stroške, povezane s postopki odločanja priglasenih koncentracij. Na tej podlagi lahko AGCM (v okviru tako zbranih sredstev) sama razpolaga s svojimi sredstvi, ki jih nameni za kritje stroškov poslovanja agencije.

Nemčija

V Nemčiji je več organov, pristojnih za varstvo konkurence, in sicer: zvezni kartelni urad ali »Bundeskartellamt« (v nadaljnjem besedilu: BKA, ki je glavna institucija za uveljavljanje varstva konkurence in ukrepa v primeru dejanj, ki učinkujejo preko deželnih meja), zvezno ministrstvo za gospodarstvo in delo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) in Vrhovni deželni uradi (v nadaljevanju: Deželni uradi; njihovo pristojnosti in pooblastila urejajo posamezni deželni zakoni).

BKA sodi po določbah nemškega zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen; v nadaljnjem besedilu: GWB) med neodvisne javne oblasti (t.i. »selbständige Bundesoberbehörde«) in ima sedež v Bonn-u. BKA spada sicer pod ministrstvo, vendar je pri odločanju popolnoma neodvisen od ministrstva. Vpliv ministrstva je po nemški zakonodaji sicer možen, a je omejen zgolj na podajanje splošnih usmeritev BKA, ki morajo biti objavljene v skladu z 52. členom GWB, ter na primer, ko lahko minister v skladu z 42. členom GWB v posamezni zadevi dovoli koncentracijo, ki jo je prepovedal BKA, če je takšna koncentracija v jasnem javnem interesu. BKA je pristojen za presojo dejanj omejevanja konkurence, to je omejevalnih sporazumov in zlorab prevladujočega položaja podjetja, za presojo koncentracij ter za zagotavljanje pravnega varstva ponudnikom v postopkih javnega naročanja.

Na čelu BKA je predsednik z neomejenim mandatom, ki predstavlja in zastopa BKA. Odločitve BKA sprejema 12 oddelkov za odločanje (t.i. »Decision Divisions«), ki so organizirani v skladu z ekonomskimi sektorji. V posameznih zadevah se sprejemajo odločitve v senatih, sestavljenih iz treh članov posameznega oddelka za odločanje, ki so organizirani in delujejo na podoben način kot sodišča. Senat sestavljajo vodja posameznega oddelka za odločanje in dva člana. Oddelki za odločanje z večino sprejemajo odločitve o omejevalnih ravnanjih in koncentracijah, neodvisno od notranjih in zunanjih navodil. Vsi člani, ki sprejemajo odločitve, so poklicni javni uslužbenci in imajo neomejen mandat, vendar v rednih časovnih presledkih krožijo med posameznimi oddelki za odločanje. Predsednik BKA ne sme spreminjati odločitev oddelkov za odločanje. To sme samo redno sodišče, na katerega se lahko obrnejo stranke, ki se ne strinjajo z odločitvijo BKA.

BKA se financira iz državnega proračuna, v katerem ima zagotovljeno svojo posebno proračunsko postavko.

Francija

Francoski »Conseil de la concurrence« (v nadaljnjem besedilu: svet za varstvo konkurence) je že pred zadnjo reformo imel status neodvisne administrativne oblasti v francoskem pravu, vendar je bil administrativno povezan z ministrstvom za ekonomijo. Z reformo leta 2008 pa je bila njegova samostojnost še okrepljena. Zakon o modernizaciji gospodarstva iz leta 2008 je francoski svet za varstvo konkurence spremenil v nov organ, to je konkurenčno oblast t.i. »Autorité de la concurrence« (v nadaljnjem besedilu: Autorité), ki ji je dodal nekatere pristojnosti, ki jih je prej imel minister za ekonomijo.

Z reformo se je spremenila struktura kolegijskega senata tega konkurenčnega organa. Obdržala se je sicer 17 članska struktura (predsednik in 16 članov senata, od tega so štirje podpredsedniki), vendar se je zmanjšalo število članov senata, ki so »magistrati« (sodniki), iz 8 na 6, medtem ko se je povečalo število članov, ki so imenovani zaradi svojega znanja s področja gospodarstva ali varstva konkurence in potrošnikov, na pet (namesto prej štiri). Ostalih pet članov prihaja iz gospodarstva oziroma ostalih strokovnih področij. Zaradi velikega poudarka na vlogi pravnikov s pravosodnimi izkušnjami, kot tudi zaradi strukture odločanja (kvazi-sodni postopki zaslišanja), je »Autorité« kvazi-sodni organ. Člane senata imenuje minister z dekretom predsednika republike za dobo pet let, ki se lahko podaljša. Predsednika senata, ki je vedno »magistrat«, imenuje minister z dekretom predsednika republike in je

imenovan glede na njegove pravne in ekonomske izkušnje, po posvetu s parlamentom. Njegov mandat traja pet let in je podaljšljiv samo enkrat. Zakon je prenesel tudi nadzor nad povezavami, ki so prej bile v pristojnosti ministra in »Direction générale de la concurrence, de la consommation et de la répression des fraudes« (DGCCRF, to je generalnega direktorata za konkurenco, potrošniške zadeve in nadzor nad zlorabami), s čimer je ukinil prejšnji dualni sistem.

Predlagani zakon ni povezan s pravom Evropske unije.

Predlagani zakon ni predmet usklajevanja z evropskim pravnim redom.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Administrativne in druge posledice

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlagani zakon ne bo imel administrativnih in drugih posledic v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlagani zakon ne bo imel administrativnih in drugih posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike:

Predlagani zakon ne bo imel posledic na okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki.

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo:

Predlagani zakon ne bo imel posledic na gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju:

Predlagani zakon ne bo imel posledic na socialnem področju.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja:

Predlagani zakon ne bo imel posledic na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Izvajanje sprejetega predpisa:

Sprejet zakon bo predstavljen na spletnih straneh Urada za varstvo konkurence.

6.7 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Ni drugih pomembnih okoliščin v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 36/08 in 40/09) se 5. člen spremeni tako, da se glasi:

»5. člen

(Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence)

- (1) Za izvajanje nalog in pristojnosti po tem zakonu Republika Slovenija ustanovi Javno agencijo Republike Slovenije za varstvo konkurence (v nadaljnjem besedilu: agencija). Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) uresničuje ustanoviteljske pravice in obveznosti.
- (2) Glede vprašanj organizacije in delovanja agencije, ki s tem zakonom niso urejena, se uporablja zakon, ki ureja javne agencije.
- (3) Agencija je pravna oseba javnega prava s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi, ki jih določata ta zakon in zakon, ki ureja javne agencije.
- (4) Agencija je pri izvajanju svojih nalog in pristojnosti neodvisna in samostojna. Agencija in člani njenih organov pri vodenju postopkov in odločanju o posamičnih zadevah skladno s pristojnostmi iz tega ali drugega predpisa niso vezani na usmeritve in navodila državnih ali drugih organov. Usmeritve za delo agencije lahko daje agenciji samo vlada ali Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni zbor). Usmeritve so splošne in ne smejo posegati v vodenje postopkov oziroma odločanje o posamičnih zadevah.
- (5) Agencija glede na razpoložljiva sredstva znotraj finančnega načrta tekočega leta sama določi število zaposlenih.
- (6) Agencija ima poslovnik in druge splošne akte, ki določajo njeno podrobnejšo notranjo organizacijo in poslovanje.
- (7) Agencija o svojem delu enkrat letno poroča vladi in državnemu zboru. Poročilo za preteklo leto mora agencija predložiti do 30. junija tekočega leta.«

2. člen

V celotnem besedilu zakona se beseda »urad« v različnih sklonih nadomesti z besedo »agencija« v ustreznem sklonu.

3. člen

V drugem odstavku 8. člena se besedilo »Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada)« črta.

4. člen

V prvem odstavku 12. člena se besedilo »organ, ki je pristojen« nadomesti z besedo »pristojna« in besedilo »Državnemu zboru Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni zbor)« nadomesti z besedama »državnemu zboru«.

V drugem odstavku se dodata nov drugi in tretji stavek, ki se glasita: »Postopek o prekršku vodi pooblaščen uradna oseba agencije, ki izpolnjuje pogoje po zakonu, ki ureja prekrške. Agencija podrobneje določi pogoje in način za podelitev in prenehanje pooblastila osebi, ki se šteje za pooblaščen uradno osebo agencije za vodenje postopka o prekršku. V postopku o prekršku odločajo člani komisije za varstvo konkurence, ki izpolnjujejo pogoje po zakonu, ki ureja prekrške. Za odločanje v postopku o prekršku se vsakokrat oblikuje senat za odločanje skladno s tem zakonom.«

5. člen

Za 12. členom se dodajo novi 12.a , 12.b , 12.c , 12.č , 12.d , 12.e , 12.f , 12.g , 12.h , 12.i , 12.j , 12.k , 12.l , 12.m , 12.n , 12.o , 12.p , 12.r in 12.s člen, ki se glasijo:

»12.a člen

(organi agencije)

Organi agencije so svet agencije, komisija za varstvo konkurence in direktor agencije.

1. Svet agencije

12.b člen

(sestava in imenovanje članov sveta agencije)

- (1) Svet agencije sestavlja pet članov, od katerih je eden predsednik sveta agencije.
- (2) Člane sveta agencije imenuje vlada.
- (3) Predsednika sveta agencije izvolijo člani sveta agencije med seboj z večino glasov in s tajnim glasovanjem.
- (4) Vlada pri izbiri kandidatov za člane sveta agencije uporablja kriterij strokovnosti in usposobljenosti osebe na področju dela agencije.

12.c člen

(mandat in pogoji za člane sveta agencije)

- (1) Člani sveta agencije se imenujejo za pet let in so lahko ponovno imenovani.
- (2) Za člana sveta agencije je lahko imenovana oseba, ki:
 - je državljan Republike Slovenije,
 - ima najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih druge stopnje pravne ali ekonomske smeri, oziroma raven izobrazbe, ki skladno z zakonom ustreza izobrazbi druge stopnje pravne ali ekonomske smeri,
 - ima najmanj pet let delovnih izkušenj in izobrazbo iz prejšnje alineje na delovnem mestu, za katero se zahteva najmanj izobrazba, pridobljena po študijskih programih druge stopnje pravne ali ekonomske smeri, oziroma raven izobrazbe, ki skladno z zakonom ustreza izobrazbi druge stopnje pravne ali ekonomske smeri, in
 - ni bila pravnomočno obsojena zaradi kaznivenga dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, na nepogojno kazen zapora v trajanju več kakor šest mesecev.

12.č člen

(pristojnosti sveta agencije)

Svet agencije:

- sprejema poslovnik agencije in druge splošne akte agencije, kadar tako določa zakon,
- sprejema letno poročilo o delu agencije, letni program dela, finančni načrt, zaključni račun in druge akte, za katere določa zakon, da jih sprejme agencija,
- odloča o izločitvi člana komisije za varstvo konkurence,
- predlaga imenovanje oziroma razrešitev direktorja agencije,
- daje direktorju agencije usmeritve in navodila za delo, razen usmeritev in navodil glede posamičnih zadev, ki se vodijo pred agencijo, in
- opravlja druge naloge iz pristojnosti agencije, če ni v zakonu določeno, da je za to pristojen drug organ agencije.

12.d člen

(sklic seje in odločanje sveta agencije)

- (1) Svet agencije dela in odloča na sejah, ki jih sklicuje predsednik sveta agencije na lastno pobudo, na pobudo vsaj dveh članov sveta agencije, na pobudo vsaj dveh članov komisije za varstvo konkurence ali na pobudo direktorja agencije. Pobuda članov sveta agencije, članov komisije za varstvo konkurence ali direktorja agencije mora biti posebej obrazložena.
- (2) Svet agencije sprejema odločitve po posvetovanju z glasovanjem na seji, ki ni javna. Odločitev je sprejeta, če zanjo glasuje večina članov sveta agencije. Če je izid neodločen, odloči glas predsednika sveta agencije.

2. Komisija za varstvo konkurence

12.e člen

(sestava in imenovanje članov komisije za varstvo konkurence)

- (1) Komisijo za varstvo konkurence sestavlja pet članov, od katerih je eden predsednik komisije za varstvo konkurence.
- (2) Predsednika komisije za varstvo konkurence izvolijo člani komisije za varstvo konkurence med seboj z večino glasov in s tajnim glasovanjem.
- (3) Člane komisije za varstvo konkurence imenuje državni zbor. Enega člana izmed strokovnjakov za varstvo konkurence in tri člane izmed zaposlenih v agenciji, ki delajo na področju varstva konkurence, v imenovanje državnemu zboru predlaga vlada, enega člana izmed strokovnjakov za varstvo konkurence pa Sodni svet.
- (4) Državni zbor glasuje o predlaganem kandidatu za člana komisije za varstvo konkurence v 30 dneh po vložitvi predloga. Glasovanje je tajno. Predlagani kandidat je imenovan, če zanj glasuje večina navzočih poslancev. Če predlagani kandidat za člana komisije za varstvo konkurence ne dobi potrebne večine poslanskih glasov, predsednik državnega zbora o tem obvesti vlado oziroma Sodni svet, ki v 14 dneh posreduje državnemu zboru nov predlog za izvolitev člana komisije za varstvo konkurence.

12.f člen

(mandat in pogoji za člane komisije za varstvo konkurence)

- (1) Člani komisije za varstvo konkurence se imenujejo za pet let in so lahko ponovno imenovani.
- (2) Za člana komisije za varstvo konkurence je lahko imenovana oseba, ki:
 - je državljan Republike Slovenije,
 - ima najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih druge stopnje pravne ali ekonomske smeri, oziroma raven izobrazbe, ki skladno z zakonom ustreza izobrazbi druge stopnje pravne ali ekonomske smeri,
 - ima najmanj pet let delovnih izkušenj in izobrazbo iz prejšnje alineje na delovnem mestu, za katero se zahteva najmanj izobrazba, pridobljena po študijskih programih druge stopnje pravne ali ekonomske smeri, oziroma raven izobrazbe, ki skladno z zakonom ustreza izobrazbi druge stopnje pravne ali ekonomske smeri,
 - izpolnjuje pogoje za odločanje v postopku o prekršku in
 - ni bila pravnomočno obsojena zaradi kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, na nepogojno kazen zapora v trajanju več kakor šest mesecev.

12.g člen

(pristojnosti komisije za varstvo konkurence)

- (1) Komisija za varstvo konkurence odloča o posamičnih zadevah iz pristojnosti agencije v upravnem postopku in postopku o prekršku.

(2) O izločitvi člana komisije za varstvo konkurence odloča svet agencije. Za postopek odločanja o izločitvi se uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek.

12.h člen

(odločanje komisije za varstvo konkurence o posamičnih zadevah)

(1) Komisija za varstvo konkurence odloča o posamičnih zadevah iz pristojnosti agencije v upravnem postopku in postopku o prekršku na sejah, ki jih sklicuje predsednik komisije za varstvo konkurence na lastno pobudo ali na pobudo direktorja agencije. Pobuda direktorja agencije mora biti obrazložena.

(2) Za odločanje v upravnem postopku in postopku o prekršku se vsakokrat oblikuje senat za odločanje.

(3) Senat za odločanje sestavljajo trije člani komisije za varstvo konkurence, ki se določijo po naključnem vrstnem redu na način, ki je določen s poslovníkom agencije. Predsednika vsakokratnega senata za odločanje izvolijo člani senata za odločanje med seboj z večino glasov. Senat za odločanje sprejema odločitve po posvetovanju z glasovanjem na seji, ki ni javna. Odločitev je veljavno sprejeta, če zanjo glasuje večina članov senata za odločanje.

(4) Senat za odločanje izdaja akte, s katerimi se postopek pred agencijo konča.

3. Skupne določbe glede sveta agencije in komisije za varstvo konkurence

12.i člen

(nezdružljivost)

(1) Člani sveta agencije in člani komisije za varstvo konkurence ne morejo biti:

- funkcionarji v izvršilni veji oblasti,
- funkcionarji v zakonodajni veji oblasti,
- funkcionarji v sodni veji oblasti,
- člani vodstev in organov političnih strank ali
- osebe, za katere obstaja možnost konflikta med njihovimi zasebnimi interesi in javnimi interesi, ki jih uresničuje agencija.

(2) Član sveta agencije tudi ne more biti član komisije za varstvo konkurence ali oseba, zaposlena v agenciji. Član komisije za varstvo konkurence ne more biti član sveta agencije.

(3) Položaj člana sveta agencije in člana komisije za varstvo konkurence mora biti usklajen s prvim in drugim odstavkom tega člena ob njunem imenovanju.

12.j člen

(predčasna razrešitev)

(1) Član sveta agencije in član komisije za varstvo konkurence se sme predčasno razrešiti:

- če to sam zahteva,
- če trajno izgubi delovno zmožnost za opravljanje dela,
- če krši obveznost varovanja zaupnih podatkov,
- če huje krši poslovnik agencije,
- če se ugotovi, da ne izpolnjuje več z zakonom predpisanih pogojev za imenovanje,
- če nastopi položaj nezdružljivosti iz prvega ali drugega odstavka 12.j člena tega zakona, ali
- če ne opravlja svojih nalog člana sveta agencije ali člana komisije za varstvo konkurence, določenih v tem zakonu, ali če jih opravlja nevestno ali nestrokovno.

(2) Člane sveta agencije predčasno razrešuje vlada na obrazloženi predlog sveta agencije.

(3) Člane komisije za varstvo konkurence predčasno razrešuje državni zbor na obrazloženi predlog vlade.

(4) Zoper odločitev o razrešitvi je dovoljen upravni spor.

12.k člen

(zapisnik o posvetovanju in glasovanju sveta agencije in komisije za varstvo konkurence)

- (1) O posvetovanju in glasovanju se sestavi poseben zapisnik. Člani senata za odločanje ne smejo odkloniti glasovanja.
- (2) Zapisnik o posvetovanju in glasovanju obsega potek glasovanja in sprejeti akt.
- (3) Zapisnik o posvetovanju in glasovanju se zapre v poseben ovitek. Vpogled v zapisnik je dovoljen samo pristojnim sodiščem, ki odločajo v postopku sodnega varstva zoper akte agencije. V tem primeru pristojno sodišče zapisnik ponovno zapre v poseben ovitek in na ovitku označi, da je zapisnik pregledalo.

12.l člen

(prejemki članov sveta agencije in komisije za varstvo konkurence)

- (1) Člani sveta agencije in člani komisije za varstvo konkurence so upravičeni do sejin in povračil stroškov.
- (2) Zaposleni v agenciji, ki so člani komisije za varstvo konkurence, so do sejin iz prejšnjega odstavka tega člena upravičeni le ob poteku seje komisije za varstvo konkurence zunaj njihovega delovnega časa.

4. Direktor agencije

12.m člen

(imenovanje, mandat in pogoji za direktorja agencije)

- (1) Direktorja agencije po izvedenem javnem natečaju imenuje vlada na predlog sveta agencije.
- (2) Direktor agencije je imenovan za pet let in je lahko ponovno imenovan največ enkrat po ponovno izvedenem javnem natečaju.
- (3) Za direktorja agencije je lahko imenovana samo oseba, ki:
 - je državljan Republike Slovenije,
 - ima najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih druge stopnje pravne ali ekonomske smeri, oziroma raven izobrazbe, ki skladno z zakonom ustreza izobrazbi druge stopnje pravne ali ekonomske smeri,
 - ima najmanj deset let delovnih izkušenj in izobrazbo iz prejšnje alineje na delovnem mestu, za katero se zahteva najmanj izobrazba, pridobljena po študijskih programih druge stopnje pravne ali ekonomske smeri, oziroma raven izobrazbe, ki skladno z zakonom ustreza izobrazbi druge stopnje pravne ali ekonomske smeri,
 - je strokovnjak za varstvo konkurence in ima domače in/ali mednarodne izkušnje s tega področja (zlasti delovne izkušnje, objavljane v strokovni literaturi in druge oblike strokovnega udejstvovanja na področju varstva konkurence),
 - ima znanje vsaj enega tujega jezika na višji ravni in
 - ni bila pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, na nepogojno kazen zavora v trajanju več kakor šest mesecev.
- (4) Pogoji za imenovanje direktorja se podrobneje določijo v aktu o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest.
- (5) Prijavi na javni natečaj je treba predložiti program dela in razvoja agencije za naslednje mandatno obdobje.

12.n člen

(pristojnosti in odgovornosti direktorja agencije)

- (1) Direktor agencije zastopa in predstavlja agencijo, vodi njeno poslovanje in organizira njeno delo.
- (2) Direktor agencije mora zagotoviti, da agencija:
 - izvaja svoje pristojnosti in naloge, ki jih ima po tem ali drugem zakonu, ter
 - posluje skladno s tem zakonom, ustanovitvenim aktom in poslovníkom.
- (3) Direktor agencije vodi agencijo in izdaja pravne akte v posamičnih zadevah iz pristojnosti agencije skladno s tem zakonom, razen če ta ali drug zakon ne določa drugače.
- (4) O izločitvi direktorja agencije iz postopka, ki ga uvede agencija na podlagi tega zakona, odloča svet agencije. Za postopek odločanja o izločitvi se uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek.

12.o člen

(nezdružljivost)

- (1) Direktor agencije opravlja svoj položaj na podlagi pogodbe o zaposlitvi z agencijo, ki jo z direktorjem agencije sklene predsednik sveta agencije.
- (2) Direktor agencije ne more biti:
 - funkcionar v izvršilni veji oblasti,
 - funkcionar v zakonodajni veji oblasti,
 - funkcionarji v sodni veji oblasti,
 - član vodstva ali organa politične stranke,
 - oseba, za katero obstaja možnost konflikta med njenimi zasebnimi interesi in javnimi interesi, ki jih uresničuje agencija, ali
 - član komisije za varstvo konkurence.
- (3) Direktor lahko po imenovanju nastopi položaj šele, ko ga uskladi s prejšnjim odstavkom tega člena.

12.p člen

(predčasna razrešitev direktorja agencije)

- (1) Direktorja agencije predčasno razreši vlada na predlog sveta agencije v naslednjih primerih:
 - če to sam zahteva,
 - če trajno izgubi delovno zmožnost za opravljanje dela,
 - če krši obveznost varovanja zaupnih podatkov,
 - če huje krši poslovnik agencije,
 - če se ugotovi, da ne izpolnjuje več z zakonom predpisanih pogojev za imenovanje,
 - če nastopi položaj nezdružljivosti iz drugega odstavka 12.p člena tega zakona ali
 - če ne opravlja svojih nalog direktorja agencije, določenih v tem zakonu, ali če jih opravlja nevestno ali nestrokovno.
- (2) Zoper odločitev vlade o razrešitvi je dovoljen upravni spor.

12.r člen

(sodelovanje agencije pri oblikovanju politike konkurence in v mednarodnih odnosih)

- (1) Agencija sodeluje pri oblikovanju politike konkurence.
- (2) Agencija sodeluje v dvostranskih odnosih in mednarodnih organizacijah s področja varstva konkurence. O sodelovanju na področju varstva konkurence znotraj Evropske unije direktor agencije tekoče obvešča svet agencije in ministrstvo, pristojno za varstvo konkurence.

12.s člen

(nadzor nad delom in poslovanjem)

Nadzor nad delom in poslovanjem agencije, ki ga opravlja ministrstvo, pristojno za varstvo konkurence, skladno z določbami zakona, ki ureja javne agencije, ne pomeni pravice vpogleda v posamezne obravnavane zadeve.«

6. člen

13. člen se spremeni tako, da se glasi:

»13. člen

(prihodki za delo agencije)

Prihodki za delo agencije so:

- sredstva državnega proračuna, ki jih določi državni zbor na predlog agencije,
- nadomestila stroškov.«

7. člen

Za 13. členom se dodata nova 13.a in 13.b člen, ki se glasita:

»13.a člen

(tarifa agencije)

(1) Agencija izda tarifo, v kateri določi višino plačil za storitve, ki jih opravlja agencija, zlasti nadomestila stroškov, ki nastanejo agenciji med postopki ali zaradi postopkov, in nadomestila za opravljanje drugih nalog, ki jih po tem ali drugem zakonu izvaja agencija.

(2) Tarifa agencije oziroma njene spremembe se objavijo v Uradnem listu Republike Slovenije. Agencija mora pred objavo pridobiti soglasje vlade.

13.b člen

(program dela, finančni načrt in zaključni račun)

(1) K programu dela in finančnemu načrtu agencije za prihodnje leto daje soglasje vlada.

(2) Če vlada do 15. decembra ne da soglasja k finančnemu načrtu, se do izdaje soglasja uporablja finančni načrt za preteklo leto.

(3) Zaključni račun agencije pregleda pooblaščen revizor. K zaključnemu računu z revizorjevim poročilom daje soglasje vlada.«

V dosedanjem 13.a, ki postane 13.c člen, se v prvem odstavku za besedo »urada« doda besedilo », osebe, ki so imenovane v organe agencije«.

Dosedanji 13.b člen postane 13.č člen.«

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

8. člen

(ustanovitev agencije)

(1) Vlada v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona sprejme akt o ustanovitvi agencije.

- (2) Člani sveta agencije in člani komisije za varstvo konkurence morajo biti imenovani najpozneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.
- (3) Vlada mora vložiti predlog za vpis agencije v sodni register v enem mesecu po imenovanju članov sveta agencije in članov komisije za varstvo konkurence.
- (4) Prvo konstitutivno sejo sveta agencije skliče najstarejši član najpozneje v enem mesecu po vpisu agencije v sodni register. Svet agencije na svoji konstitutivni seji:
- sprejme vse akte, ki so potrebni za delovanje agencije, zlasti pa poslovnik, ki ureja notranjo organizacijo in poslovanje, ter akt o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v agenciji, in
 - predlaga javni natečaj za direktorja agencije, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

9. člen

(vršilec dolžnosti direktorja agencije)

Do imenovanja direktorja agencije vlada imenuje vršilca dolžnosti direktorja agencije, ki mora izpolnjevati pogoje za imenovanje direktorja agencije. Pogodbo o zaposlitvi vršilec dolžnosti direktorja agencije sklene z vlado.

10. člen

(sredstva za začetek dela agencije)

- (1) Vlada zagotovi agenciji potrebne prostore, opremo in sredstva za začetek dela s prenosom osnovnih sredstev in druge potrebne opreme ter denarnih sredstev za začetek izvajanja nalog in pristojnosti iz Urada Republike Slovenije za varstvo konkurence (v nadaljnjem besedilu: urad) v upravljanje agenciji oziroma na drug ustrezen način.
- (2) Sredstva, potrebna za delo agencije, se zagotovijo iz proračuna Republike Slovenije.

11. člen

(prenos nalog in pristojnosti)

- (1) Do začetka dela agencije opravlja naloge in pristojnosti organa, pristojnega za varstvo konkurence, urad po dosedanjih predpisih.
- (2) Z dnem začetka dela agencije se na agencijo prenesejo zakonsko določene naloge in pristojnosti urada.

12. člen

(začetek delovanja agencije)

- (1) Agencija začne delovati 1. januarja 2012.
- (2) Ministrstvo, pristojno za varstvo konkurence, ki na dan prenehanja urada opravlja podporne storitve glavne pisarne oziroma vložišča, kadrovske službe, finančne službe in službe za informacijsko tehnologijo za urad, še naprej opravlja te storitve za agencijo največ eno leto od dneva prenehanja urada.

13. člen

(prevzem zaposlenih)

Agencija za opravljanje svojih nalog prevzame vse javne uslužbence, ki so na dan prenehanja urada zaposleni v uradu.

14. člen

(prevzem zadev, arhivov, evidenc in pogodb)

- (1) Agencija prevzame vse nedokončane zadeve, arhive in evidence, ki jih vodi urad.
- (2) Upravni postopki in postopki o prekrških, ki so se začeli pred dnevom prevzema nalog in pristojnosti, se dokončajo po dosedanjih predpisih.
- (3) Agencija prevzame vse pravice in obveznosti iz pogodb, ki jih je urad sklenil s tretjimi osebami.

15. člen

(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Spremembe in dopolnitve Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (v nadaljnjem besedilu: ZPOmK-1) določajo predvsem ustanovitev Javne agencije Republike Slovenije za varstvo konkurence (v nadaljnjem besedilu: agencija), njene organe, postopke odločanja in financiranje. V skladu s predlogom zakona se sedanji Urad za varstvo konkurence izloči iz Ministrstva za gospodarstvo in se preoblikuje v neodvisno in samostojno agencijo s položajem pravne osebe, ki izvaja naloge in pristojnosti, določene v ZPOmK-1. Agencija ima položaj pravne osebe javnega prava in javne agencije po Zakonu o javnih agencijah (Uradni list RS, št. 52/2002 in 51/2004-EZ-A; v nadaljnjem besedilu: ZJA). Ker so zaradi bolj poudarjenega samostojnega in neodvisnega položaja agencije v določbah predloga zakona določena posebna pravila zlasti glede imenovanja in razrešitve članov komisije za varstvo konkurence, odločanja agencije v javnopravnih stvareh in financiranja, se določbe ZJA uporabljajo samo podrejeno, in sicer le glede vprašanj, ki v predlogu zakona niso drugače urejena.

Samostojnost in neodvisnost se zagotavlja tudi s tem, da agencija in člani njenih organov pri vodenju postopkov in odločanju niso vezani na usmeritve in navodila vlade, ministrstev ali drugih organov. Glede nadzora nad delom in poslovanjem agencije predlog zakona izrecno določa, da lahko samo vlada (in ne morebiti pristojno ministrstvo) in državni zbor dajeta agenciji usmeritve za njeno delo, pri čemer je še določeno, da gre izključno za usmeritve splošne narave in da se ne sme posegati v vodenje postopkov in odločanje o posamičnih zadevah. Takšna določba ne pomeni posega v samostojnost agencije pri izvajanju njenih nalog, temveč odpravlja možnost preozkih razlag, ki jih dopušča veljavna ureditev, saj konkretizira, kdo sme dajati agenciji usmeritve za njeno delo in kakšna je njihova narava.

Nadalje se samostojnost in neodvisnost agencije zagotavlja še s tem, da agencija v okviru razpoložljivih sredstev znotraj finančnega načrta tekočega leta sama določa število zaposlenih. S predlagano določbo se želi doseči neodvisnost agencije v razmerju do resornega ministrstva, saj ima sicer le-to možnost določati število potrebnih kadrov v agenciji in na ta način vplivati na zaposlovanje v agenciji. Takšna avtonomija je nenazadnje omogočena tudi nekaterim agencijam iz primerljive ureditve kot sta na primer Agencija za trg vrednostnih papirjev (glej določbo petega odstavka 469. člena Zakona o trgu finančnih instrumentov, Ur.l. RS, št. 67/2007 s spremembami) in Agencija za zavarovalni nadzor (glej določbo petega odstavka 246. člena Zakona o zavarovalništvu, Ur.l. RS, št. 13/2000 s spremembami).

Določeno je tudi, da agencija s poslovnikom in drugimi splošnimi akti podrobnejše uredi notranjo organizacijo in poslovanje agencije.

Agencija mora o svojem delu poročati ustanoviteljici (vladi) in državnemu zboru. Agencija mora vladi in državnemu zboru poročati o svojem delu enkrat na leto, najkasneje do 30. junija za preteklo leto. Poročanje državnemu zboru je dodatno določeno zlasti zaradi pomembne vloge državnega zbora pri imenovanju članov obeh svetov agencije. Poleg tega je Urad za varstvo konkurence že v skladu z veljavno ureditvijo dejansko dolžan poročati državnemu zboru na njegovo zahtevo. To izhaja iz določbe 12. člena ZPOmK-1, kjer je med nalogami in pristojnostmi določeno, da Urad za varstvo konkurence med drugim daje državnemu zboru in vladi mnenja o splošnih vprašanjih iz svoje pristojnosti.

K 2. členu

Gre za nomotehnično usklajitev besedila zakona, ki je potrebna zaradi preoblikovanja Urada za varstvo konkurence v novoustanovljeno agencijo, na katero se prenesejo vse pristojnosti in naloge Urada za varstvo konkurence.

K 3. členu:

Gre za nomotehnično uskladitev besedila zakona.

K 4. členu:

Poleg nomotehnične uskladitve besedila zakona predlog zakona dopolnjuje obstoječe določbe glede podeljevanja pooblastil za vodenje postopka o prekršku. Zakon o prekrških (Ur.l. RS, št. 7/2003 s spremembami; v nadaljevanju: ZP-1) v zvezi z ureditvijo pooblastila uradnih oseb prekrškovnega organa določa pogoj, da mora biti uradna oseba posebej pooblaščen za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku. To pooblastilo se lahko podeli s področnim materialnim predpisom, pri čemer je sama opredelitev pooblaščenice uradne osebe lahko prepuščena notranjim aktom o organizaciji in sistemizaciji prekrškovnega organa, na podlagi katerih se zagotavlja izvajanje nalog. Za odločanje v postopku o prekršku se (tako kot je že v veljavnem ZPOMK-1 izrecno določeno) vsakokrat oblikuje senat za odločanje. Način oblikovanja senata za odločanje in druge podrobnejše določbe glede odločanja senata za odločanje se nahajajo v 12.e do 12.h členu.

K 5. členu:

Organi agencije

V skladu s predlogom zakona ima agencija naslednje organe: svet agencije, komisijo za varstvo konkurence in direktorja agencije. Ker po določbah ZJA člani sveta javne agencije ne morejo biti osebe, ki so zaposlene v tej agenciji, je za odločanje v posameznih zadevah iz pristojnosti agencije predviden poseben organ, imenovan komisija za varstvo konkurence. Prednosti komisije za varstvo konkurence v primerjavi s sedanjim senatom za odločanje, kot je opredeljen v ZPOMK-1, so predvsem v tem, da se pri sprejemanju odločitev o posameznih zadevah, kadar se postopek pred agencijo konča, izloči direktorja agencije iz sprejemanja odločitev in vključi zunanje strokovnjake ter s tem zagotovi, da se odločitve sprejemajo čim bolj neodvisno in strokovno, hkrati pa je takšno tudi vodenje samega postopka.

Pristojnost komisije za varstvo konkurence glede izdajanja aktov je omejena na akte, s katerimi se postopek pred agencijo konča (to so zlasti odločba o ugotovitvi obstoja kršitve, odločba zavezami, sklep o ustavitvi postopka, odločba o nepodrejenosti koncentracije določbam ZPOMK-1 in odločba o skladnosti koncentracije s pravili konkurence). Direktor agencije še naprej ostaja pristojen za izdajo vseh drugih aktov, za katere je pristojna agencija (npr. sklep o uvedbi postopka, sklep o preiskavi, sklep, s katerim se dovoli izvrševanje koncentracije, sklep o začasnih ukrepih). Glede na navedeno gre v predlagani ureditvi za delen odstop od ureditve v ZJA, kjer je v 28. členu določeno, da odloča o javnopravnih stvareh iz pristojnosti agencije direktor agencije v skladu z ZUP. Predlagana ureditev odstopa od ureditve v ZJA le v delu, kjer je za izdajo aktov, s katerimi se postopek pred agencijo konča, v predlogu zakona predvideno kolegijsko telo za sprejemanje odločitev, ki je oblikovano tako, da se čim bolj zagotovi neodvisnost odločanja. Sicer je za izdajo drugih aktov, za katere je pristojna agencija, pristojen direktor agencije. Pri tem je treba upoštevati specialno ureditev v ZPOMK-1, ki vsebuje tudi posebne določbe glede vlaganja pravnih sredstev zoper akte agencije, ki se s predlogom zakona v ničemer ne spreminja. ZPOMK-1 že v veljavni ureditvi izrecno izključuje možnost vlaganja pritožb zoper akte agencije (glej tretji odstavek 15. člena ZPOMK-1) in s tem instančni nadzor nad delom Urada za varstvo konkurence oziroma agencije, kar je povezano z zagotavljanjem samostojnosti in neodvisnosti Urada za varstvo konkurence oziroma agencije. To pa ne pomeni, da je izključen vsakršen nadzor nad delom Urada za varstvo konkurence oziroma agencije. Zoper odločbe (in nekatere sklepe) Urada za varstvo konkurence oziroma agencije je zagotovljeno sodno varstvo, urejeno v ZPOMK-1 v 54. do 61. členu.

Nadalje je za zagotavljanje neodvisnosti pomembna tudi določba, da se za odločanje v posameznih zadevah iz pristojnosti komisije za varstvo konkurence vsakokrat oblikuje tričlanski senat po naključnem vrstnem redu izmed petih članov komisije za varstvo konkurence.

1. Svet agencije

Svet agencije je petčlanski organ, eden izmed članov sveta agencije pa je hkrati tudi predsednik sveta agencije. Predsednika sveta agencije izvolijo člani sveta agencije s tajnim glasovanjem izmed sebe z večino glasov.

Predlog zakona opredeljuje tudi način imenovanja članov sveta agencije. Imenuje jih vlada, in sicer za dobo 5 let, pri čemer so lahko ponovno imenovani.

Nadalje so opredeljeni tudi pogoji, ki jih morajo člani sveta agencije izpolnjevati, da so lahko imenovani za člane sveta agencije. Zaradi specifičnega področja dela agencije predlog zakona določa, da vlada pri izbiri kandidatov za člane sveta agencije uporablja kriterij strokovnosti in usposobljenosti osebe na področju dela agencije, kar dejansko pomeni, da naj bi imele pri imenovanju članov sveta agencije prednost osebe, ki so strokovnjaki na področju varstva konkurence. S tem se skuša zagotoviti čim večja strokovnost agencije pri njenem delu. Strokovnost ni določena kot pogoj predvsem iz dveh razlogov. Prvi razlog je ta, da je na območju RS težko najti takšno število strokovnjakov z navedenega področja, ki bi bili pripravljeni sodelovati kot člani sveta agencije. Drugi razlog pa je ta, da je svet agencije pristojen predvsem za splošne zadeve agencije in ne odloča o konkretnih zadevah, kjer se zahteva strokovno znanje z zadevnega področja (primerjaj pristojnosti sveta agencije, pristojnosti komisije za varstvo konkurence ter pogoje za člane komisije za varstvo konkurence, določene v predlogu zakona).

Po predlogu zakona sodijo med pristojnosti sveta agencije sprejem poslovnika in drugih splošnih aktov agencije, sprejem letnega poročila o delu agencije in drugih aktov, za katere zakon določa, da jih sprejme agencija, predlaganje imenovanja in razrešitve direktorja agencije, odločanje o izločitvi člana komisije za varstvo konkurence ter druge naloge. Izrecno je poudarjeno, da svet agencije ne more dajati direktorju agencije usmeritev in navodil glede posamičnih zadev, ki se vodijo pred agencijo, temveč zgolj splošne usmeritve in navodila za delo. Navedeno je zlasti potrebno zato, da se zagotovi neodvisnost in nepristranskost pri vodenju posamičnih zadev, ki jih obravnava agencija, in prepreči kakršnikoli poseg v te zadeve.

Predlog zakona ureja tudi sklic seje sveta agencije in način odločanja sveta agencije. Seje sveta agencije sklicuje predsednik sveta agencije na lastno pobudo, na pobudo vsaj dveh članov sveta agencije, na pobudo vsaj dveh članov komisije za varstvo konkurence ali na pobudo direktorja agencije. V kolikor ne skliče seje predsednik sveta agencije, mora biti pobuda obrazložena. Svet agencije sprejema svoje odločitve po posvetovanju z glasovanjem na nejavnih sejah. Odločitev je veljavno sprejeta, če zanjo glasuje večina vseh članov sveta agencije. Če je rezultat neodločen, odloči glas predsednika sveta agencije.

2. Komisija za varstvo konkurence

Predlog zakona ureja sestavo komisije za varstvo konkurence in določa način imenovanja članov komisije za varstvo konkurence. Te imenuje državni zbor za dobo 5 let, pri čemer so lahko ponovno imenovani. Vlada mora v skladu s predlogom zakona predlagati enega člana komisije za varstvo konkurence izmed strokovnjakov s področja varstva konkurence in tri člane komisije za varstvo konkurence izmed zaposlenih v agenciji. Enega člana komisije za varstvo konkurence izmed strokovnjakov s področja varstva konkurence predlaga v imenovanje državnemu zboru sodni svet. S tem se namreč poveča strokovnost in neodvisnost pri odločanju o posamičnih zadevah iz pristojnosti agencije. Treba je poudariti, da je ravno ta organ tisti, ki v skladu s predlogom zakona odloča o posamičnih zadevah s področja varstva konkurence, kadar se izdajo akti, s katerimi se postopek pred agencijo konča, zato je povsem primerno, da so v njem udeležene osebe, ki dobro poznajo specifično področje dela agencije. Z vidika zagotavljanja neodvisnosti in strokovnosti pomeni predlagana ureditev velik napredek glede na sedanjo ureditev, saj med drugim vključuje tudi sodelovanje zunanjih strokovnjakov pri odločanju v zadevah s področja varstva konkurence. Po sedanji ureditvi se namreč sprejemajo odločitve v tričlanskih senatih za odločanje, ki jih sestavljajo direktor Urada za varstvo konkurence kot predsednik in dve osebi, zaposleni na Uradu za varstvo konkurence, ki ju določi direktor.

Glede na pristojnosti in naloge, ki jih ima komisija za varstvo konkurence, je zlasti pomembno, da imenuje člane komisije za varstvo konkurence državni zbor in ne vlada. S tem, ko člane komisije za varstvo konkurence imenuje državni zbor, se zagotavlja neodvisnost agencije od izvršilne veje oblasti ter odpravlja možne očitke o političnem imenovanju le-teh. Poudariti je treba, da je agencija pristojna za vodenje postopkov iz svojega področja dela tudi zoper podjetja, v katerih ima lastniške deleže Republika Slovenija, ki je ustanoviteljica agencije (in katere pravice in obveznosti ustanoviteljice izvršuje vlada), zaradi česar je zagotovitev neodvisnosti dela in odločanja agencije še toliko bolj pomembna.

Glasovanje državnega zbora je tajno, za imenovanje članov komisije za varstvo konkurence pa zadošča večina navzočih poslancev. Če predlagani kandidat te večine ne doseže, mora predsednik državnega zbora obvestiti o tem vlado oziroma sodni svet, ta pa mu mora v roku 14 dni posredovati nov predlog za izvolitev člana komisije za varstvo konkurence. Pri tem lahko vlada ponovno predlaga istega kandidata ali pa drugega.

Pogoji za člane komisije za varstvo konkurence so v skladu s predlogom zakona podobni pogojem za člane sveta agencije, pri čemer je zaradi pristojnosti komisije za varstvo konkurence še izrecno poudarjeno, da mora član komisije za varstvo konkurence izpolnjevati pogoje za odločanje v postopku o prekršku. Senat za odločanje znotraj komisije za varstvo konkurence odloča namreč o določenih posamičnih zadevah iz pristojnosti agencije, in sicer o tistih zadevah, o katerih sedaj odloča senat za odločanje v skladu z določbami ZPOmK-1. Urad za varstvo konkurence namreč v skladu z veljavno ureditvijo vodi in odloča tudi v postopkih o prekrških, zato morajo osebe, ki odločajo v teh zadevah, izpolnjevati pogoje za odločanje v navedenih postopkih. Takšen pogoj pa mora biti za učinkovito in strokovno izvajanje nalog agencije zagotovljen tudi v bodoče. Pogoj glede strokovnosti na področju varstva konkurence ni izrecno naveden med pogoji za člane komisije za varstvo konkurence, saj se predpostavlja, da člani komisije za varstvo konkurence navedeni pogoj izpolnjujejo. Člani komisije za varstvo konkurence so namreč skladno s predlogom zakona imenovani izmed strokovnjakov s področja varstva konkurence in zaposlenih v agenciji, ki delajo na področju varstva konkurence (glej komentar zgoraj).

V predlogu zakona so opredeljene tudi pristojnosti komisije za varstvo konkurence. Komisija za varstvo konkurence odloča o posamičnih zadevah iz pristojnosti agencije v upravnem postopku in postopku o prekršku, v katerih se izdajo akti, s katerimi se postopek pred agencijo konča.

Predlog zakona najprej ureja sklic seje in odločanje komisije za varstvo konkurence o posamičnih zadevah, in sicer lahko v skladu s to določbo podajo pobudo za sklic seje predsednik komisije za varstvo konkurence ali direktor agencije. Pobuda direktorja agencije mora biti obrazložena. Za odločanje o posamičnih zadevah, v katerih se izdajo akti, s katerimi se postopek pred agencijo konča, se tako v upravnem postopku kot v prekrškovnem postopku vsakokrat oblikuje senat za odločanje, ki ga sestavljajo trije člani komisije za varstvo konkurence. Člani senata za odločanje se določijo izmed članov komisije za odločanje po naključnem vrstnem redu na način, ki se podrobneje določi s poslovnikom agencije, izmed sebe pa z večino glasov vsakokrat izvolijo tudi predsednika senata za odločanje. Takšna ureditev je podobna trenutno veljavni ureditvi v ZPOmK-1, v skladu s katero se vsakokrat za odločanje v upravnem postopku in postopku o prekršku oblikuje tričlanski senat za odločanje. Stalni član senata za odločanje je v skladu z določili ZPOmK-1 sedaj direktor Urada za varstvo konkurence, ki je hkrati tudi predsednik senata, direktor pa nato določi še dve osebi, zaposleni na Uradu za varstvo konkurence, ki sta poleg njega članici senata. Senat ni stalno telo, temveč se oblikuje v vsakem posameznem primeru z namenom, da odloči o posamični zadevi. Člani senata so običajno zaposleni, ki so sodelovali pri pripravi odločbe in so dobro seznanjeni z zadevo, o kateri se odloča. Senat za odločanje sprejema svoje odločitve na nejavni seji, in sicer z večino. V skladu s predlagano ureditvijo pa se člani senata za odločanje vsakokrat določijo po naključnem vrstnem redu in vsakokrat tudi izvolijo predsednika senata za odločanje.

3. Skupne določbe glede sveta agencije in komisije za varstvo konkurence

Predlog zakona ureja nezdržljivost opravljanja dela članov sveta agencije in članov komisije za varstvo konkurence in navaja osebe, ki ne morejo biti člani enega ali drugega organa. Opredeljeni so tudi razlogi, iz katerih se lahko člani sveta agencije in člani komisije za varstvo konkurence predčasno razrešijo. Člane sveta agencije predčasno razrešuje vlada na obrazloženi predlog sveta agencije. Člane komisije za varstvo konkurence pa predčasno razrešuje državni zbor na obrazloženi predlog vlade, razen v primeru prenehanja pogodbe o zaposlitvi članu komisije za varstvo konkurence, ko mu preneha položaj z dnem prenehanja pogodbe o zaposlitvi. V navedenem primeru tako preneha položaj po samem zakonu, zato ni potrebno posebej odločati o razrešitvi člana komisije za varstvo konkurence.

Komisija za varstvo konkurence in svet agencije odločata na sejah. Člani organov se ne smejo vzdržati glasovanja, glasujejo lahko samo ZA ali PROTI. O posvetovanju in glasovanju se sestavi poseben zapisnik, ki obsega potek glasovanja in sprejeti akt. Zapisnik se zapre v poseben ovitek. Predlog zakona izrecno določa, kdo ima vpogled v zapisnik, in sicer ga sme pregledati samo pristojno sodišče, ko odloča v postopku sodnega varstva zoper akte agencije. V tem primeru mora pristojno sodišče zapisnik ponovno zapreti v poseben ovitek in na ovitku označiti, da je zapisnik pregledalo. V skladu z določbo 18. člena ZPOmK-1 namreč tega zapisnika stranke ne morejo pregledovati in ne preslikavati.

Predlog zakona določa tudi prejemke članov sveta agencije in komisije za varstvo konkurence. Člani sveta agencije in člani komisije za varstvo konkurence so v skladu s predlagano določbo upravičeni do sejin in povračil stroškov. Zaposleni, ki so člani komisije za varstvo konkurence, so upravičeni samo do sejin in še to samo pod pogojem, da seja komisije za varstvo konkurence poteka izven delovnega časa zaposlenega. Višina prejemkov je določena v predpisu, ki ga izda vlada v skladu z določbami ZJA (drugi odstavek 16. člena ZJA), to je trenutno veljavna Uredba o sejinah in povračilih stroškov v javnih skladih, javnih agencijah, javnih zavodih in javnih gospodarskih zavodih (Uradni list RS, št. 16/2009).

4. Direktor agencije

V skladu s predlogom zakona direktorja agencije imenuje vlada na predlog sveta agencije po izvedenem javnem natečaju, ki ga svet agencije izvede skladno z določbami ZJA. Direktor agencije se imenuje za dobo petih let in je lahko največ enkrat ponovno imenovan. Direktor agencije namreč ni le strokoven organ, temveč ima pomemben vpliv na vodenje postopkov pred agencijo. Direktor agencije je tisti, ki odloča o tem, ali se uvede postopek pred agencijo, kar je zagotovo odgovorna in pomembna odločitev agencije, saj se postopek pred agencijo glede na veljavno ureditev v ZPOmK-1 (23. člen) lahko uvede le po uradni dolžnosti, ne pa na podlagi zahteve strank. Obstaja torej popolna diskrecijska pravica glede začetka oziroma uvedbe postopka pri ugotavljanju kršitev določb 6. ali 9. člena ZPOmK-1 ali 101. in 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije. Glede na pomembno funkcijo direktorja pri določanju prioritet glede uvajanja postopkov je pomembno, da se uravnotežijo kontinuiteta delovanja agencije in sveži pogledi novega direktorja agencije, pri čemer je po mnenju predlagatelja omejitev na dva mandata, kar zneske skupaj deset let, za direktorja agencije dovolj dolga doba za zagotavljanje stabilnosti in kontinuitete delovanja agencije. Nadalje predlog zakona določa, da je potrebno v vsakem primeru potrebno izvesti nov javni natečaj. Torej tudi v primeru, ko direktorju poteče mandat in je ponovno imenovan. Predlog zakona določa tudi pogoje, ki jih mora izpolnjevati oseba, ki je imenovana za direktorja agencije.

Predlog zakona nadalje določa pristojnosti in odgovornosti direktorja agencije. V skladu s predlagano ureditvijo direktor agencije zastopa in predstavlja agencijo, vodi njeno poslovanje in organizira njeno delo. Poleg tega izdaja pravne akte v posamičnih zadevah iz pristojnosti agencije in skrbi za izvajanje pristojnosti in nalog agencije ter za njeno zakonito poslovanje. Odločanje o posamičnih zadevah po postopkih, v katerih po sedANJI ureditvi v skladu z ZPOmK-1 odloča senat za odločanje, je prepuščeno kolegiskemu organu (komisiji za varstvo konkurence), medtem ko direktor v vseh ostalih zadevah ostaja pristojen za izdajanje pravnih aktov v posamičnih zadevah iz pristojnosti agencije.

Določena sta organ, pristojen za odločanje o izločitvi direktorja agencije, ter postopek, ki se uporablja za odločanje o izločitvi direktorja agencije. Tako je predvideno, da v primeru podane zahteve za izločitev direktorja agencije, odloča o izločitvi direktorja agencije svet agencije v skladu z določbami

zakona, ki ureja splošni upravni postopek. Po sedanji ureditvi v ZPOmK-1 odloči o izločitvi direktorja Urada za varstvo konkurence vlada, kar se je v dosedanji praksi izkazalo za precej zamudno in vpliva na učinkovito vodenje postopkov pred Uradom za varstvo konkurence, saj je v primeru vsake vložene zahteve za izločitev direktorja (četudi neutemeljene) treba pripraviti in uskladiti vse potrebno gradivo za odločanje na vladi in počakati na naslednjo sejo vlade, na kateri se bo odločalo o izločitvi.

Direktor agencije opravlja svoj mandat na podlagi pogodbe o zaposlitvi z agencijo, ki jo z direktorjem agencije sklene predsednik sveta agencije. Pri tem je treba poudariti, da je glede na obseg nalog in pristojnosti, ki jih izvaja direktor, mišljeno, da se z direktorjem sklene pogodba o zaposlitvi za polni delovni čas. V predlogu zakona so urejeni tudi predčasna razrešitev direktorja agencije in sodno varstvo zoper odločitev o razrešitvi ter razlogi za predčasno razrešitev direktorja agencije. O razrešitvi direktorja agencije odloča vlada na predlog sveta agencije.

Predlog zakona nadalje ureja sodelovanje agencije pri oblikovanju politike konkurence in v mednarodnih odnosih ter določa dolžnost direktorja agencije, da o sodelovanju v mednarodnih odnosih tekoče obvešča svet agencije in ministrstvo, pristojno za varstvo konkurence.

V predlogu zakona je vsebovana tudi posebna določba glede nadzora nad delom in poslovanjem s strani ministrstva, pristojnega za varstvo konkurence, ki izvaja v skladu z določbami ZJA nadzor nad zakonitostjo, učinkovitostjo in uspešnostjo dela agencije. Po predlogu zakona ministrstvo, pristojno za varstvo konkurence, nima pravice vpogleda v posamezne zadeve, ki se obravnavajo pred agencijo. Razlog za posebno ureditev je predvsem v zelo strogi ureditvi varovanja zaupnih podatkov, zlasti poslovnih skrivnosti, v postopkih oziroma zadevah, ki jih obravnava agencija, in dodatno tudi v zagotovitvi neodvisnosti delovanja agencije.

K 6. členu:

Ta člen predloga zakona opredeljuje prihodke za delo agencije. Med te sodijo predvsem sredstva državnega proračuna (določi jih državni zbor na predlog agencije) in nadomestila stroškov.

K 7. členu:

Agencija izda v skladu s tem členom tarifo, v kateri določi zlasti višino nadomestila stroškov glede postopkov pred agencijo (na primer stroški, ki nastanejo agenciji pri posredovanju informacij javnega značaja). Tarifa se objavi v Uradnem listu, predhodno pa mora agencija pridobiti soglasje vlade k tarifi.

Predlog zakona ureja še program dela, finančni načrt in zaključni račun agencije. K vsem navedenim aktom mora agencija pridobiti soglasje vlade.

S predlogom zakona se dodatno opredeljuje dolžnost vseh oseb, ki so imenovane v organe agencije in pri svojem delu pridejo v stik z zaupnimi podatki, da te podatke varujejo kot zaupne v skladu s predpisi, ki določajo varstvo teh podatkov. Navedena določba se nanaša le na osebe, ki so imenovane v organe agencije in niso zaposlene v agenciji, za zaposlene v agenciji in osebe, ki sodelujejo z Uradom za varstvo konkurence pri izvajanju nalog na podlagi ZPOmK-1, pa velja ta dolžnost že na podlagi sedaj veljavnih določb ZPOmK-1. Gre torej le za dopolnitev veljavne določbe, ki je potrebna zaradi vključitve zunanjih strokovnjakov v postopke sprejemanja odločitev. V preostalem delu se določbe glede varovanja zaupnih podatkov v ničemer ne spreminjajo.

K prehodnim in končnim določbam (8. do 15. člen):

V teh določbah predloga zakona se natančneje ureja način ustanovitve in začetka poslovanja agencije. Določeni so potrebni roki, materialni in finančni pogoji za začetek dela agencije, prenos nalog in pristojnosti Urada za varstvo konkurence na agencijo ter njegovo prenehanje, prevzem zaposlenih na Uradu za varstvo konkurence ter prevzem zadev, obveznosti, arhivov, evidenc in pogodb Urada za varstvo konkurence.

Glede zagotavljanja podpornih storitev agencije predlog zakona določa prehodno obdobje, in sicer je predvideno, da naj bi Ministrstvo za gospodarstvo, ki na dan prenehanja urada opravlja podporne storitve glavne pisarne oziroma vložišča, kadrovske službe, finančne službe in službe za informacijsko tehnologijo za urad, še naprej opravljalo te storitve za agencijo največ eno leto od dneva prenehanja Urada za varstvo konkurence. Takšno prehodno obdobje je nujno potrebno za zagotovitev nemotenega dela Urada za varstvo konkurence oziroma agencije, ki bo prevzela vse naloge in pristojnosti iz Urada za varstvo konkurence.

15. člen predloga zakona opredeljuje čas veljavnosti predloga zakona. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

5. člen

(Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence)

Naloge po tem zakonu opravlja Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence (v nadaljnjem besedilu: urad).

8. člen

(skupinske izjeme)

(1) Za skupine sporazumov, ki ustrezajo pogojem iz tretjega odstavka 6. člena tega zakona, se smiselno uporabljajo določbe uredb Evropske komisije ali Sveta Evropske unije, ki urejajo uporabo tretjega odstavka 81. člena Pogodbe o Evropski skupnosti, tudi kadar ni izkazan vpliv na trgovanje med državami članicami Evropske unije.

(2) Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) lahko z uredbo določi tudi druge skupine sporazumov, ki ustrezajo pogojem iz tretjega odstavka 6. člena tega zakona.

(3) Urad lahko odpravi ugodnost skupinske izjeme, če ugotovi, da učinki posameznega sporazuma niso združljivi s tretjim odstavkom 6. člena tega zakona ali tretjim odstavkom 81. člena Pogodbe o Evropski skupnosti.

12. člen

(naloge in pristojnosti urada)

(1) Urad je organ, ki je pristojen za nadzor nad izvajanjem tega zakona ter 81. in 82. člena Pogodbe o Evropski skupnosti. Urad spremlja in analizira razmere na trgu, če so pomembne za razvijanje učinkovite konkurence, vodi postopke in izdaja odločbe v skladu z zakonom ter daje Državnemu zboru Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni zbor) in vladi mnenja o splošnih vprašanjih iz svoje pristojnosti.

(2) Urad odloča kot prekrškovni organ o prekrških zaradi kršitve določb tega zakona in določb 81. in 82. člena Pogodbe o Evropski skupnosti v skladu z zakonom, ki ureja prekrške, če ta zakon ne določa drugače.

(3) Urad lahko vloži pred pristojnim sodiščem tožbo za ugotovitev ničnosti v primerih iz prvega odstavka 6. člena in tretjega odstavka 44. člena tega zakona.

13. člen

(organizacija urada)

(1) Urad je pri izvajanju svojih nalog in pristojnosti neodvisen in samostojen.

(2) Urad vodi in za njegovo dejavnost odgovarja njegov direktor ali direktorica (v nadaljnjem besedilu: direktor).

(3) Za odločanje v upravnem postopku in postopku o prekršku se vsakokrat oblikuje senat za odločanje.

(4) Senat za odločanje sestavljajo direktor urada kot predsednik in dve osebi, zaposleni na uradu, ki ju določi direktor urada. O izločitvi direktorja odloči vlada.

(5) Senat za odločanje se posvetuje in glasuje na seji, ki ni javna. Odločitve sprejema z večino.

(6) Senat za odločanje izdaja akte, s katerimi se postopek pred uradom konča.

(7) Druge akte, za katere je pristojen urad po tem zakonu, izdaja direktor urada.

13.a člen

(dolžnost varovanja zaupnih podatkov)

- (1) Javni uslužbenci urada in osebe, ki sodelujejo z uradom pri izvajanju nalog na podlagi tega zakona in pri tem pridejo v stik z zaupnimi podatki, morajo te podatke varovati kot zaupne, v skladu s predpisi, ki določajo varstvo teh podatkov. Dolžnost varovanja zaupnih podatkov velja tudi po prenehanju delovnega ali drugega razmerja, na podlagi katerega oseba sodeluje z uradom pri izvajanju nalog na podlagi tega zakona.
- (2) Osebe, navedene v prvem odstavku tega člena, lahko, skladno z opredelitvijo pojma obdelava osebnih podatkov v zakonu, ki ureja varstvo osebnih podatkov, obdelujejo osebne podatke in zbirke osebnih podatkov, ki so potrebni za izvajanje nalog po tem zakonu.
- (3) Podatki, pridobljeni v skladu s tem zakonom, se smejo obdelovati le za namene, določene s tem zakonom.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO SKRAJŠANEM POSTOPKU

Predlagatelj predlaga, da se predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku, ker gre za manj obsežne spremembe in dopolnitve zakona, saj se spreminja samo pet členov veljavnega zakona. Predlog zakona vsebuje predvsem organizacijske določbe glede preoblikovanja Urada za varstvo konkurence, ki je trenutno organ v sestavi Ministrstva za gospodarstvo, v javno agencijo. Pri tem se ne posega v naloge in pristojnosti, ki jih trenutno opravlja Urad za varstvo konkurence, saj bo vse te, v nespremenjenem obsegu, naprej izvajala agencija. S predlogom zakona se izvajajo ukrepi, navedeni v Slovenski izhodni strategiji 2010, ki jo je dne 4. 2. 2010 sprejela vlada in v kateri je zapisano, da je skrb za krepitev konkurence in nadzor nad morebitnim omejevanjem konkurence na trgu še posebej v sedanjih kriznih razmerah pokazala povečano potrebo za neodvisnost Urada za varstvo konkurence. Nadalje se s predlogom zakona tudi izpolnjuje priporočila oziroma zahteve, podane s strani OECD v postopku prizadevanj Republike Slovenije za vstop v OECD, kjer je bilo posebej izpostavljeno preoblikovanje Urada za varstvo konkurence v neodvisno agencijo.